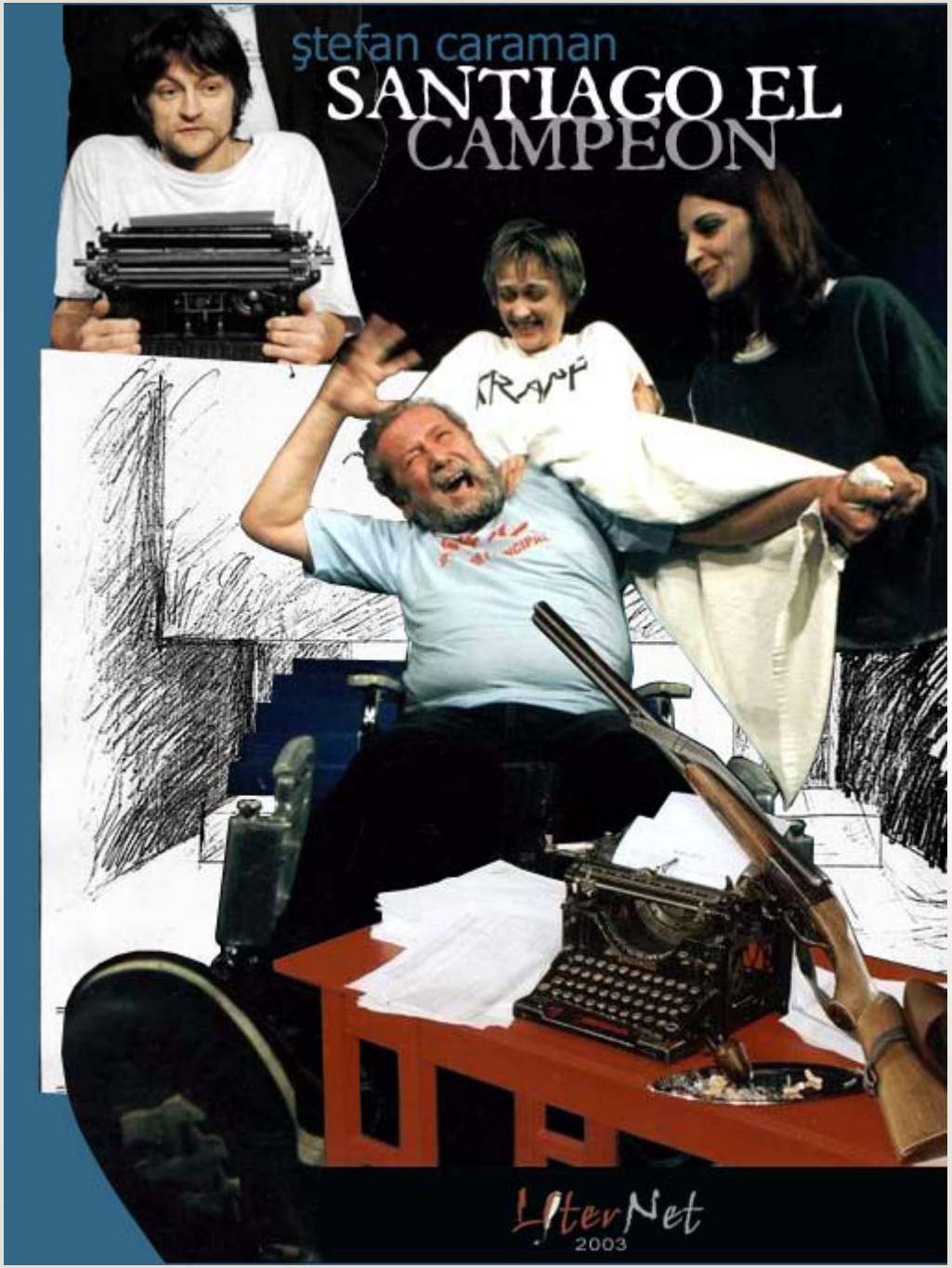
ştefan caraman
SANTIAGO EL CAMPEON
LiterNet
2003

SANTIAGO EL CAMPEON

(Adaptare liberă după Ernest Hemingway, cu citate din Samuel Beckett, Gilles Schlesser şi Walt Whitman)

ŞTEFAN CARAMAN

Redactor: Răzvan Penescu rpenescu@literNet.ro

Coperta şi ilustraţii: © 2003 Editura LiterNet (design REEA, www.reea.net, prelucrări după fotografiile din montarea Teatrului Tineretului din Piatra Neamţ, regia Horaţiu Mihaiu şi tabloul "The fisherman" aparţinând lui Henry Scott Tuke, www.artrenewal.org)
Editor format **.pdf** Acrobat Reader: Iulia Cojocariu icojocariu@literNet.ro

Text: © 2003 Ştefan Caraman
Toate drepturile rezervate autorului.

© 2003 Editura LiterNet pentru versiunea.**pdf** Acrobat Reader
Este permisă difuzarea liberă a acestei cărţi în acest format, în condiţiile în care nu i se aduce nici o modificare şi nu se realizează profit în urma acestei difuzări. Orice modificare sau comercializare a acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet este interzisă.

ISBN : 973-8475-06-6

Editura LiterNet
http://editura.literNet.ro
office@literNet.ro

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SPICUIRI LA O PREMIERĂ

Nu spun un lucru ieşit din comun afirmînd că între mine şi personajele mele există întotdeauna o relaţie, un soi de complicitate. Pe unele le iubesc iremediabil, pe altele le dispreţuiesc, aceasta în funcţie de cît de mult sau de puţin îmi seamănă. În cei cîţiva ani de cînd scriu, am adunat în jurul meu o adevărată lume, una cu nimic diferită de lumea reală, cea în care mă mişc fizic. M-am instalat în fruntea ei, am arborat un drapel şi o conduc într-o direcţie al cărei capăt ne e străin deopotrivă.

Cu "Santiago el Campeon" lucrurile au stat dintr-un început altfel. Spre deosebire de celelalte, el a fost personaj privilegiat. Pentru că purta un nume ilustru, dintr-o carte ilustră, scrisă de un autor ilustru. El era personajul pentru care nu trebuia să mă irosesc în enervante exerciţii de creativitate ci în mîinile căruia doar trebuia să-mi abandonez încrederea - eram subiectul unei invitaţii la supunere. Mi s-a înfăţişat aproape arogant, sigur pe el, de-a dreapta, gata să pună mîna pe keyboards şi să se autodescrie.

L-am invidiat din prima secundă. Am văzut în el un adversar de calibru, iar toată munca mea nu a fost decît una în care să-l discreditez, să-l minimalizez, să-l reduc la stadiul de "easy made". Am dus o adevărată luptă, i-am anihilat voit trecutul şi i-am recreat un altul, numai din plăcerea simplă de a-l chinui. I-am pus în faţă cele mai stînjenitoare situaţii, l-am alăturat unor imposibile femei, l-am îmbătat, l-am îmbolnăvit, l-am bătut, l-am lăsat ţinta ironiei unui peşte şi, în final, ca o ultimă sfidare, l-am făcut să se îndoiască de sine.

Ceea ce veţi vedea în seara aceasta, nu este povestea unui sinucigaş notoriu, nu este o dramatizare după "Bătrînul şi Marea" de Ernest Hemingway, nu este nici măcar producţia unui text dramatic contemporan. Este numai filmul unei bătălii din care, ca întotdeauna, învingătorul nu ia nimic.

P.S. La final cortina nu cade!

Ştefan Caraman

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Ar fi interesant de aflat ce ne determină pe noi, creatorii de teatru, să fim atât de legaţi de acest spaţiu, numit Teatrul Tineretului din Piatra Neamţ? Ce alchimie sau ce fenomen ne atrage aici, instinctual? M-am întrebat de nenumărate ori acest lucru, iar unicul argument cert a rămas răspunsul meu (de fiecare dată afirmativ) de a veni să lucrez aici, la fiecare solicitare făcută!

Iată-mă, aşadar, în faţa unei noi provocări, de astă dată materializată sub forma unui uriaş ocean…hemingway-an …albastru… Sunt, însă, şmecher!...Nu mă arunc în valuri doar aşa…fără să mă asigur!...Nu! Nu! De siguranţă mi-am luat şi 3 colaci de salvare: textul lui Caraman (îmbibat de Hemingway, Becket şi Withman), actorii (în frunte cu C.D.Borcia) şi sper, un univers sonor magic (pregătit de fratele meu, Virgil Mihaiu). În această formulă mă simt protejat iar vulnerabilitatea a scăzut simţitor. Pot naviga spre Cuba, îmi pot aprinde un chiştoc de havană, pot dansa pe armoniile lui Piazolla, Louisse şi Ines (Ecaterina şi Dorina), Ruth sau Laura îmi pot inflama imaginaţia, Peştele poate fi prins şi apoi răpus, imensul ocean poate fi stăpânit, taverna lui Benitez poate fi umplută cu stridii şi rom şi, nu în ultimul rând, mă pot considera norocos că am găsit puşca cu care Hemingway şi-a împrăştiat creierii…

"De multe ori se-ntâlneşte omul în viaţă cu norocul. Dar putem şti sub ce formă ni se înfăţişează?"

Poate, de astă dată, el este….ALBASTRU!

***Horaţiu Mihaiu**, regizorul spectacolului*

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Santiago el Campeon de Ştefan Caraman

Regia şi scenografia: Horaţiu Mihaiu
Univers sonor: Virgil Mihaiu
Cu: Corneliu Dan Borcia, Dorina Harangus, Ecaterina Haţu, Cezar Antal
O producţie a Teatrului Tineretului din Piatra Neamţ, director – Cornel Nicoară, secretar literar – Oana Oboroceanu

Personaje:

SANTIAGO – un bătrîn
SERVITOAREA I – tînără şi frumoasă, blondă
SERVITOAREA II – la fel ca prima, dar brunetă
PEŞTE
CÎINELE

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Pagina anterioară

Pagina următoare

Motto:

CÎINELE: O, Doamne! Iar începe… (către Santiago) Cunoşti vreun leac pentru singurătate?

SANTIAGO: Cimitirul San Sebastian… (arată undeva departe) pe deal…

Decor: interiorul unei locuinţe; elemente de mobilier stil dar sînt amestecate cu un frigider, un aragaz, plase de pescuit, undiţe, un tablou cu un lup de mare fumînd pipă, o corabie în miniatură şi, în faţa sa, un televizor sau ecran în care se vede înotînd un peşte imens maiestuos; atenţie! toate elementele de decor trebuie să aibă forma unor peşti sau alte animale marine; interiorul trebuie să aducă a casă de pescar.

Cînd se aprinde lumina scena este goală; apoi intră ***Santiago*** *împingînd furios la roţile căruciorului de invalid; căruciorul arată ciudat – seamănă cu un soi de ambarcaţiune, este dotat cu vîsle; bătrînul ţine pe genunchi o undiţă caraghioasă; înjură suduie; caută ceva.*

SANTIAGO: Unde e? Unde e? *(mai caută o vreme, apoi priveşte mirat publicul*) aveam un Manchester, aveam şi un Colt, aveam şi una rusească, carabină ţeapănă – cum naiba îi spune?… aveam şi (*se gîndeşte cîteva clipe, apoi pradă unei crize de isterie, strigă, undeva în sus*) Ţi-am dat tot! Tot! Te-am tîrît după mine, te-am făcut erou… ştii ceva? Eşti urît! Eşti mic! Şi puţi! Iosifi Fidelici Castrov, ăsta eşti, un vîndut… puţi şi nici măcar nu ai voce… grohăi ca un porc… mii de pagini dedicate unui porc (*priveşte iar către public*)… aţi mai auzit de aşa ceva?… (*se gîndeşte o clipă*) nimeni nu se sinucide din pricini măreţe, să nu credeţi niciodată asta… nimeni nu-şi curmă o frumuseţe de viaţă pe altarul unor cauze fundamentale, nu… toţi se omoară din simplul motiv că descoperă la un moment dat cît de idioţi au fost… şi cît de laşi şi de comozi… de ce să ucizi

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

subiectul urii tale? de ce să pierzi timp şi energie? mai bine să te omori pe tine... simplu, simplu, simplu... totul e o chestiune de simplitate... ce contează că Fidel e sovietic? ce contează că m-a dezamăgit? Ce contează că mi-am legat viaţa de purtătorul unui ideal mincinos? E simplu... (*începe iar să caute*) unde naiba le-am pus? să văd ce o să te faci fără mine... cine o să-ţi mai cînte în strună... cu cine o să mai bei... cui o să-i mai torni baliverne cu revoluţia nevinovaţilor... pac! pac! asta se va alege din revoluţia ta, porc cubanez – şi nişte creieri uzaţi pe care ai să aluneci şi ai să cazi în cur... (*rîde nervos... apoi cedează, devine patetic; se rezemă de spătarul căruciorului*)... cred că m-am ţicnit... (*strigă ca şi cum ar anunţa pe cineva*) m-am ţicnit?

Apar două frumoase fete; sînt îmbrăcate precum două servitoare, una dintre ele îl masează pe umeri, cealaltă i se aşează la picioare şi ascultă, dar nu înainte de a-i oferi un pahar cu băutură; bătrînul stă întins pe spate şi foloseşte un ton meditativo-ironic.

SANTIAGO *(priveşte în oglinda paharului)*: ... cine-i acest sălbatic vijelios şi cordial?... se află oare în căutarea civilizaţiei, ori a lăsat-o în urmă şi stăpîneşte?... Este vreun băştinaş din sud-vest crescut sub cerul liber?... o fi român?... e din Europa... America Latină, Australia, Papua?... vine din munţi?... din păduri? e matelot pe mare?... (*arată către sine*) cum ar putea vreodată acest trup să moară pe veci şi să fie îngropat?... oriunde merge, bărbaţi şi femei îl privesc şi-l doresc... doresc să-i placă, să-i atingă, să le vorbească, să stea cu ei... purtarea lui e la fel de slobodă ca a fulgilor de zăpadă... vorbele lui simple ca iarba, părul neţesălat, numai rîs şi candoare... io-te!... portul lui e firesc şi emanaţiile lui sînt fireşti... plutesc prin aerul înconjurător cu mireasma trupului şi răsuflării sale... ele iradiază lumina ochilor lui... (*rîde încetişor de ceea ce vorbeşte*) încă nu mi-am pierdut retorica... sau m-am ţicnit? (*priveşte spre fata care stă la picioare*)... m-am ţicnit?

SERVITOAREA I (*încurcată*): Nu, domnule...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SANTIAGO (*capătă brusc un ton rece, uşor strident*): Santiago... ţi-am spus de atîtea ori, Santiago... (*apoi atent la calitatea prestaţiei fetei care îl maseazâ*) Mai încet, te rog, am piele fină ... ca fundul unui bebeluş...

SERVITOAREA I (*încurcată*): D-domnule... adică, Santiago...

SANTIAGO *(nu o mai ascultă*): adevărul e altul... (*le vorbeşte conspirativ cu fereală*) fetelor: fac parte din cei 20 - 30 de inşi care conduc lumea ... timizi, neştiuţi, disperaţi... m-am apucat de pescuit numai dintr-un soi de solidaritate cu anonimatul... nu, nu din obligaţie, nu... încă de la început am avut dreptul să mă manifest public... îmi puteam exersa retorica în crîşma lui Benitez ca şi în plutoanele lui Castro... padre Cruz şi acum mă bănuie de complot cu Satan cînd, în realitate... în realitate îmi potrivesc umerii sub echilibrul lumii... (*strigă la fata care îl maseazâ*) la dracu'! mi-ai strivit deltoizii... voi chiar nu ţineţi la mine?

SERVITOAREA I: Iartă-mă Santiago... eram atentă la ce spui... povesteşti atît de frumos (*chicoteşte*)

SERVITOAREA II: Santiago, o să răceşti... (*chicoteşte*)

SANTIAGO (*face un gest brusc dar comic cu mîna şi fetele tac*): nu se coace nici un război fără ca Santiago - un matelot ratat din Cuba; ajuns din urmă de vîrstă şi boli - să ridice mîna şi să arunce cu piatra cine nu mă crede ... (*pentru sine, rîde încetişor*) de unde pietre în pustietatea asta? ... (*revine la retorica iniţială*) nimic nu capătă logică şi sens decît prin simpla mea încuviinţare... şi a celorlalţi 20 - 30... evident, nu trebuie să ştie nimeni asta... istoria lumii s-a construit pe secrete bine păzite... pe discreţia unor zei muritori, umili şi înţelepţi... (*în timp ce vorbeşte se stăpîneşte tot mai greu să nu rîdă*) căutîndu-şi rădăcinile tocmai în nisipul mişcător al umanităţii... e prea mult

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

spus? e prea mult spus?... nu e, nu e, îţi spun eu că nu e... evanghelia mea abia se scrie... abia inventăm limba... se vor întîmpla grozăvii... (*rîde tot mai tare*) se vor scufunda lumi... şi se vor naşte altele... la fel de naive... la fel de virile... tocmai pentru a li se putea pregăti mai bine apusul... (*într-un suprem efort din cauza rîsului*) toate acestea sub ochii lui Santiago el Campeon (*aduce degetele la ochi*)... uită-te la mine! uită-te la mine!... am ochii cei mai ageri din cîţi a cunoscut America... (*schimbă brusc tonul, rămînînd încremenit; face semn servitoarelor să iasă*) şi în curînd voi prinde cel mai mare peşte din ocean...(*priveşte cu interes către televizor / ecranul video, apoi la undiţă)* iată... bancul s-a depărtat de mine... merg prea iute şi ies prea în larg dar, cine ştie, poate că o să dau peste vreunul care s-a răzleţit, poate dau peste peştele cel mare... am obosit... aş putea să mă las în voia valurilor să adorm şi să leg undiţa cu un laţ de degetul cel mare de la picior ca să mă trezească, dar astăzi se împlinesc optzeci şi cinci de zile de cînd n-am mai prins nimic... 85 de zile de cînd umblu după cai verzi pe pereţi... s-ar putea să fie o zi bună de pescuit... (*din ce în ce mai încet şi neclar)* s-ar putea să fie o zi bună de...mmm, da, sigur, aşa zi de multă vreme n-a mai... nici nu mai ţin minte... cred că eram mai tînăr... aveam părul vîlvoi şi o teorie cu privire la lipsa de umor a lui Benitez... nu rîdea niciodată, abulic afurisit... şi cîte glume i-am spus, cîte farse nu i-am făcut... nu eram sănătos... şi cu toate astea mi se închid ochii... doar n-o să-l apuce chiar acum... nu, nu pare genul... de... măi peşte... (*capul îi cade pe piept*)

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Tace pentru o vreme; pare că adormit; muzică; apoi, brusc, începe să urle; urlă ca un apucat, îngrozit de ceva; priveşte către culise; arată cu degetul într-acolo; de acolo apare una dintre fete; este îmbrăcată într-un costum "deux pieces" şi coafată aducînd cu moda anilor '30; se apropie de el, misterioasă, ca şi cum nu l-ar vedea; bătrînul o prinde de picioare speriat.

SANTIAGO: Louisse?!?... O, Louisse?!?... Tu?!?... nu se poate, e doar o reflexie a oceanului... se joacă cu mine, om bătrîn... ba nu, e Louisse, desigur... Louisse, Louisse...! te-am aşteptat o zi întreagă... ploua cu găleata iar ziarele continuau să scrie numai inepţii... ah! cîtă plictiseală şi curiozitate în acelaşi timp!... nu ţi-am spus niciodată... mi-a fost teamă că ai să rîzi de mine... stăteam rezemat de statuia lui Che Guevarra... ştiam că numai aşa puteam să te cuceresc... îţi plăceau bărbaţii puternici, revoluţiile şi întîlnirea dintre aceşti doi factori... erai topită după masculii care te puteau domina... iar pentru revoluţii aveai o adevărată manie... a trebuit să aflu de la prietena ta cea mai bună că păstrezi colecţia aceea de portrete cu revoltaţi... de la Elvis la Castro, de la Stalin la Mozart... aveai chiar o pictură naivă cu Rasputin, dar nimeni nu ţi-a certificat vreodată că aceasta ar avea vreo legătură cu originalul – ce crezi că nu ştiu?... nici tu nu spuneai prea multe... mă lăsai să vorbesc pînă la epuizare, îţi făcea plăcere să mă vezi gîfîind... atunci începeam să te ironizez... chestia asta te scotea din minţi... te scoate din minţi şi acuma... numai să îţi spun că "Rasputin e fals!"... ai încercat o vreme să mă eviţi... hehehe ai pierdut; în faţa mea cedaseră o jumătate din graţiile portului, iar tu nu făceai parte dintre ele... ştiai asta... ştiai că eram un bărbat puternic... îţi mai aminteşti? te-ai aşezat lîngă mine fără să-mi spui nimic... mi-ai întins o fotografie alb negru cu căpetenia unui trib de canibali... unul care ţinea între dinţi o ureche şi rînjea timid în obiectiv... îi lipseau caninii... bărbatul ideal – un amestec de cruzime şi timiditate... am luat-o prefăcîndu-mă entuziasmat... nu puteai pretinde mai mult... nici eu, de altfel... cred că singur acest mod aparte de a ne etala modestiile şi excesele ne-a adus în faţa altarului... (*începe să fredoneze marşul nupţial; dansează ciudat, el în scaunul cu rotile ea în picioare; se stinge lumina dar bătrînul fredonează în continuare)*

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Pagina anterioară

Pagina următoare

Blank. Se aprinde lumina – scaunul cu rotile este în continuare în mijlocul camerei, undiţa este tot acolo; dar bătrînul se află acum – îmbrăcat în halat – aşezat la masă.

SANTIAGO: (*se opreşte din cîntat; strigă*) Cineva nu-l iubeşte pe Santiago aici! (*apare fata brunetă – îmbrăcată tot ca o servitoare*)

SERVITOAREA I: Da?

SANTIAGO: Trebuie să mănînc ceva... abia acum realizez că n-am pus nimic în gură de ieri seară... trebuie să mă ţin în putere...

SERVITOAREA I: Avem ouă, caviar, pate, pot face o friptură în zece minute…

SANTIAGO (*o întrerupe*): Azi Santiago îşi va aduce aminte de zilele lui bune… (*servitoarea îl priveşte puţin nedumerită*) Santiago el Campeon n-a fost întotdeauna ceea ce este acum… tinereţea lui a cunoscut luxul… irosirea… decadenţa… (*femeia realizează*)…

SERVITOAREA I: Desigur Santiago, meniu cubanez…

SANTIAGO: Şi sutienul roşu…

SERVITOAREA I: Nemernic fără vîrstă ce eşti, credeam că n-o să-mi mai ceri niciodată asta… (*chicoteşte*)

SANTIAGO: Şi chiştocul de Havana..

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SERVITOAREA I: Şi chiştocul de Havana… Pentru gura spurcată a campionului…(*iese*)

SANTIAGO: (*în timp ce el vorbeşte, apar ambele servitoare; prima aduce într-un platou de argint cîţiva cîrnaţi soioşi şi cîteva cepe; cea de a doua începe, cu mişcări încete, să se dezbrace… rămîne în lenjerie intimă de culoare roşie; se apropie pe ritmul unei muzici latin americane, languroase; după ce depune pe masă alimentele servitoarea I se dezbracă şi ea; încep să danseze în ritmul muzicii; lumini de culoare roşie, atmosfera intimă; el aprinde ţigara şi trage afectat din ea*)… cîndva… stai să-mi aduc aminte…da! Stridia Albastră… Stridia Albastră… cum a mai trecut vremea… cel mai elegant local de pe coasta de est…

SERVITOAREA II (*în timp ce dansează*): Palmieri în faţă şi în spate…

SANTIAGO:… în stînga stîncile Palesului iar în dreapta oceanul…

SERVITOAREA I: cerul albastru şi păsările colorate…

SERVITOAREA II: oameni subţiri, cu buzunare pline…

SERVITOAREA I: Paradisul oprit numai ca să se odihnească…

SANTIAGO: Şi, în centrul lui cine? … eu, Santiago el Campeon! … (*se apropie şi o ia de mînă pe una dintre dansatoare; începe să danseze cu ea; el din scaun ea în picioare – efect tragi-comic; în timp ce vorbesc , dansatoarele se schimbă, fiecare îl ţine pe rînd de mînă şi dansează cu el*) la braţ cu cea mai frumoasă femeie din lume păşind treptele Stridiei Albastre… privirile celorlalţi s-au întors ca la comandă… o aşa pereche nu mai călcase niciodată pragul restaurantului… nici măcar acolo… şeful de salon ne-a invitat la o masă izolată, înconjurară de o perdea de catifea de culoare albastră…

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SERVITOAREA I: O muzică stranie făcea atmosfera ireală…

SERVITOAREA II: Şi fumul fin, dulceag, uşor înţepător al marijuanei…

SANTIAGO: Ne-am aşezat… (*se apropie de masă; aşează femeia care îl ţine în acel moment de mînă pe genunchii lui; cealaltă dansează în faţa lor*) i-am spus, "ia loc draga mea, şi pregăteşte-te pentru cea mai frumoasă noapte care ţi-a fost dată să o trăieşti"… cel mai frumos local… cea mai frumoasă femeie… cea mai frumoasă noapte… he he, la dracu' Santi, dar nu te jucai…! (*muşcă dintr-o ceapă, apoi dintr-un cîrnat; rîde încetişor; servitoarea de pe genunchi face la fel*)…

SERVITOAREA I: Mai întîi tacîmurile de argint, paharele din cristal de Boemia şi şervetele din mătase pură…

SERVITOAREA II: Apoi meniul poleit cu foiţe din aur… (*servitoarea de pe genunchi se ridică şi începe să danseze; se aşează cealaltă; trebuie permanent făcut acest schimb, pentru a da un ritm cinematografic acţiunii*) l-am răsfoit atent… erau acolo toate reţetele din lume…

SERVITOAREA I: Combinaţii dintre cele mai neobişnuite…

SANTIAGO (*cu gura plină*): M-am gîndit că unei femei atît de stilate nu îi puteam oferi altceva decît friptură de fazan acoperită cu un sos fin din struguri, felii subţiri de mere dulci, portocale, ananas şi roşii de toamnă (*muşcă iar din ceapă şi dintr-un cîrnat*)…

SERVITOAREA II: Am mîncat odată aşa ceva în Europa, dar nu mai ştiu unde…

SERVITOAREA I: Acolo toate oraşele seamănă unul cu altul…

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SERVITOAREA II: Am comandat la îndemnul unui ofiţer care înconjurase de cîteva zeci de ori Pămîntul… fazan cu sos de fructe…

SERVITOAREA I: Un elogiu adus păcii dintre trup şi spirit… nimic mai bun decît reţeta asta…

SERVITOAREA II: Poate doar crochetele fine din carne de crab de cocotier, macerată în cel mai fin şi vechi whisky scoţian…

SERVITOAREA I: Deşi… hm!… nici pasta din ficatul rechinului ciocan nu e de lepădat… o adevărată delicatesă… e drept, udată cu foarte mult chianty şi neapărat la urmă o ţigaretă fină din Columbia…marijuana…

SANTIAGO: Dumnezeule! dar ea a comandat stridii...

SERVITOAREA I: (*cu un ton elegant*) Stridii, honey!

SANTIAGO: Ai spus stridii?

SERVITOAREA II: Frumosule, indiferent de loc, e bine să-ţi păstrezi naturaleţea…

SANTIAGO: şi şi-a trecut uşor două degete peste pometul meu drept...(*sparge altă ceapă şi muşcă din ea şi din cîrnat*) era o adevărată femeie… Doamne ce femeie!… stridii am comandat şi eu... şi nu mă simţeam deloc natural... cît am mîncat i-am admirat în taină adîncimea curajoasă a decolteului... m-aş fi înecat bucuros acolo... de altfel am şi făcut-o, mai tîrziu...

SERVITOAREA I: Desertul l-am servit pe terasă... salată de fructe...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SERVITOAREA II: Papaia, ananas, kiwi, banane, rodii şi frişcă...

SANTIAGO: cum ştia ea să uite pe colţul buzelor o dîră fină de frişcă... doar o dunguliţă...una cît să te facă să te simţi gata să mori pentru ea... şi am murit şi am renăscut atunci... am băut şampanie argentiniană... am dansat tango... Astor Piazzolla...(*fredonează amîndoi un fragment de tango şi îl dansează; se schimbă cu cealaltă servitoare*)... apoi cu un singur gest am făcut muzica să tacă... toată lumea şi-a întors privirile către noi... m-am lăsat elegant în genunchi şi i-am spus cu toată puterea (*încearcă să coboare din cărucior dar cade precum un sac de cartofi într-o poziţie nefirească; servitoarea încearcă să-l ajute dar nu o lasă*): "Te iubesc... ca zece mii de poezii la un loc... ca nota 10 la bacalaureat... ca cele treizeci de filme ale lui Hitchcock... iar pe scara Richter te iubesc ca gradul al doisprezecelea la epicentru"...*(servitoarea rîde)* ea a rîs... (*servitoarea îl aşează cu greutate înapoi în scaun*) s-a urcat pe un scaun şi, pe o bosanova în surdină, i-a întrebat pe toţi bărbaţii din salon:

SERVITOAREA II (*în timp ce încă îl aşează*): toţi cei care cred că bărbatul acesta mă iubeşte prea mult, să ridice mîna!...

SANTIAGO: ...n-a ezitat decît un singur bătrîn, era surd şi oricum era genul care confundă femeia cu patria... şi care crede că e mai bine să mori pentru amîndouă decît să profiţi de ele... cum să uiţi o asemenea noapte? ... am luat-o de mînă şi am condus-o pînă la maşină...(*ia servitoarea de mînă şi înconjoară masa*) ne-am privit în ochi fără oprire...(*o priveşte în ochi fără oprire; apoi o priveşte pe cealaltă; iar o priveşte pe prima; iar pe a doua; spune ca pentru sine*) cred că mi-am deranjat simţul văzului... ar trebui să dorm din cînd în cînd (*revine la retorica iniţială*)... nu mi-a trecut nici o clipă prin cap să o întreb cum o cheamă... am fost sclavul propriei ei discreţii... ştiu că m-a iubit pentru asta... tîrziu în noapte... ne-am retras într-un apartament luxos din cartierul rezidenţial...(*le trage pe ambele servitoare spre el*) un pat cît fericirea noastră

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

depreună ... înainte de a adormi, m-a rugat să-i vorbesc...

SERVITOAREA I şi II: (*vorbesc amîndouă, dar defazat*) Spune-mi ceva frumos, Santi; fă-mă să mă simt femeie, fă-mă să mă simt iubită; scoate-mă din această tristeţe obositoare; mă simt atît de singură...

SANTIAGO: ... se alinta precum o prinţesă... *(le mîngîie pulpele)* şi, în timp ce îi mîngîiam pulpele perfecte, i-am spus (*în timp ce citează din memorie devine tot mai îndrăzneţ*) aceasta e forma femeii – un nimb divin exhală din ea din cap pînă în picioare... ea atrage cu o atracţie feroce, nedezminţită... sînt aspirat de suflarea ei ca şi cum nu aş fi decît un abur stingher... totul dispare în afară de noi doi... cărţi, religie, artă, timp, pămînt solid şi vizibil şi ce ne aşteaptă în ceruri, sau teama de iad... dispar acum toate... mii de fire nebune, descarcă salve nestăpînite... părul, sînii, şoldurile, încheietura picioarelor, mîinile abandonate leneş, ale mele sînt... pentru că cele pe care le-am avut, s-au pierdut... mareea descinde brutal refulată de fluviu, flux de reflux, carnea iubirii se încîntă şi doare plăcut...(*la acest moment mîinile lui ajung la piepturile femeilor; ambele îl pocnesc şi ţipă scurt; intervine un moment de stupoare)*

Blank, apoi, se aprinde lumina – este orientată numai spre personajul din scaunul cu rotile.

SANTIAGO: (*e singur; ţine undiţa în faţă şi o priveşte atent; din cînd în cînd priveşte televizorul / ecranul cu imaginile peştelui înotînd*) Bancul s-a depărtat de mine... merg prea iute şi ies prea în larg dar, cine ştie, poate că o să dau peste vreunul care s-a răzleţit, poate că peştele meu ăl mare se află printre ei... undeva trebuie să fie şi peştele meu... trebuie să mă concentrez... trebuie să adun puterea minţii şi s-o îngrămădesc în capul acesta zbîrcit... gata cu femeile!... acum nu-i timp să mă gîndesc la femei... femei, femei, peste tot numai femei... a sosit vremea să mă gîndesc la un singur lucru: acela pentru care m-am născut... s-ar putea să fie şi un peşte mare pe lîngă bancul

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

ăsta; pînă acum am prins doar un ton rătăcit de ceilalţi care se îmbuibau... ceilalţi îşi văd mai departe de treabă grăbiţi... azi, tot ce iese la suprafaţă goneşte şi se îndreaptă spre nord-est... aşa să fie oare la ceasul acesta al zilei... bine că am mîncat; un maţ plin coincide întotdeauna cu o perspectivă pozitivă asupra vieţii... acum nu-mi rămîne decît să îl aştept... să repet aceleaşi mişcări pe care le-am făcut de mii de ori... aceleaşi exclamaţii, aceleaşi înjurături... acelaşi drum triumfător înapoi...şi noaptea de pomină la birtul lui Benitez, cînd simt nevoia să-i îmbăt pe toţi... să-i fac, într-un fel, părtaşi la bucuria că am reuşit încă odată să revin la mal viu şi nevătămat... în definitiv cam ăsta e tot secretul unei vieţi reuşite... să faci exact ceea ce-ţi place... să-ţi cinsteşti prietenii... să-ţi iubeşti femeile... să mănînci şi să bei pînă nu mai poţi...şi să te îndrepţi către ceea ce eşti chemat... nici un pas la dreapta... nici un pas la stînga...(*către public*) ascultaţi-mă pe mine... întotdeauna mă trezesc dimineaţa gîndindu-mă că ziua e gata să treacă iar eu încă nu m-am confundat cu largul mării... mă cuprinde brusc o stare febrilă ca de boală şi nu-mi revin decît în barca mea, vîslind din toate puterile (*mişcă din vîslele ataşate căruciorului; efect comic: din cînd în cînd ia apă dintr-un vas şi îşi aruncă pe faţă, pe corp*)... căutînd avid cu privirile peştii zburători şi bancurile vesele de scrumbii... mă uit la ele îndelung... atît de sigure de sine, atît de placide... ele nu-şi ies din fire şi nu se plîng de soarta lor... nu cunosc nopţile albe de veghe şi lacrimi pentru păcatele lor... nu-mi fac greaţă discutînd despre datoria lor faţă de Dumnezeu... niciuna nu e nemulţumită, niciuna nu a fost apucată de patima proprietăţii... niciuna nu îngenunchiază în faţa celeilalte... şi nici înaintea vreunui strămoş care a trăit cu mii de ani în urmă... pentru ele nimeni de pe faţa pămîntului nu este respectabil sau mizerabil... aşa îşi arată ele înrudirea cu mine... prin zbenguiala lor jucăuşă îmi aduc dovada existenţei mele... eu însumi, infinit şi omogen mă simt printre ele de-al lor...

Undiţa pare că tresare puternic; din gesturile lui aşa pare; este surprins şi brusc incitat; mai întîi strigă din cauza surprizei; apare din culise **PEŞTE.**

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SANTIAGO: Hei! cine-i acolo?... hei!... el e... el e... adulmecă... e înfometat... e grosolan... e nud, e mistic!

PEŞTE: Cine te face să crezi asta?

SANTIAGO (*uimit peste măsură*): Vorbeşte...! Vorbeşte...

PEŞTE: Uite ce e Santiago... insistenţa ta maladivă a început să mă calce pe nervi... de fapt, ce doreşti? îţi pot îndeplini 3 dorinţe...(*rîde*)

SANTIAGO (*în continuare uimit şi enervat în acelaşi timp*) Ei nu, ca asta e bună! puteam să fiu cizmar... sau conte, sau Hamlet, sau hemoroizii lui Benitez... puteam sa fiu oricine... dar, nu, iată, trebuie să stau aici şi să-mi irosesc ultimele puteri pe un peşte care mă ironizează... şi care pe deasupra îmi mai şi vorbeşte... unde mai e farmecul vînătorii? plăcerea suprimării unei vieţi...

PEŞTE: Santiago, cred că tu ar trebui să dai socoteală... ai o retorică retrogradă, uşor schizoidă şi dacă nu te-aş cunoaşte te-aş putea acuza de fascism... dar sunt un tip înţelegător, ca toţi cei din specia mea, de altfel... la cîte milioane de galoane de apă port zilnic pe spinare mi-e uşor să-mi măsor răbdarea cu unul ca tine...

SANTIAGO: Zău? Zău?... să-ţi fac o confesiune (*vorbeşte în şoaptă*)... puteam să fac orice în viaţă, puteam să dorm în braţele celor mai frumoase femei, sau puteam să mă sinucid în plină glorie... puteam să conduc lumea, nu trebuia decît să vreau asta... atît, să vreau... dar, nu, eu am ales să fiu pescar, să îmi ancorez destinul de un animal ... asta se numeşte determinare, asta e puterea mea măi peşte!

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

PEŞTE: Mda... eu sunt un peşte iar tu un om, nu-i aşa Santi? Tu ai destin şi eu doar un strat consistent de grăsime, nu? Tu eşti mînat de graţie iar eu doar de o aripă dorsală ceva mai răsărită... (*bătrînul încearcă să-l întrerupă*) Nu, nu, nu, lasă-mă să termin... eu m-am născut numai ca să cad răpus la picioarele tale, nu-i aşa? asta vrei să spui... cîteva sute de milioane de evoluţie ca să cad în harponul unui bătrîn decrepit... sună chiar interesant; mă întreb dacă nu cumva e un avantaj că noi peştii nu avem un Dumnezeu pe care să-l judecăm atunci cînd intervine ceva ce nu pricepem... auzi? m-am tot întrebat: ce e un om în definitiv?... ce eşti tu?...

SANTIAGO (*rîde cu poftă)*: Hahaha, auzi – ce este un om? Peşte... tot ce e trecut în catastiful meu diurn e trecut de astăzi şi în al tău... te-am făcut martorul propriei tale complicităţi... ţi-am creat un statut, ţi-am dat viaţă... am ales din memorie cel mai viguros exemplar din cea mai viguroasă specie... uită-te la tine, eşti un exemplar unic, minunat, arhetipal...

PEŞTE: Continui să debitezi prostii; voi oamenii cînd îmbătrîniţi o luaţi razna... serios; am bătut atîta drum numai ca să dau peste unul sărit de pe fix... şi eu care credeam că o să aflu în sfîrşit cîteva lucruri despre filozofie..

SANTIAGO: Ce-ţi trebuie filozofie?... ce crezi că o să afli? unde o să ajungi?... ascultă la mine peşte, lucrurile sunt mult simple – caşti gura, înghiţi harponul şi te aduc la mal; Benitez o să piardă pariul, iar căpăţîna ta va atîrna în vitrina mea de trofee... e simplu, ce naiba!... nu trebuie decît să te prind... şi o să te prind... o simt... ah! cît de mult îmi semeni... e ca şi cum m-aş pîndi pe mine... atent, nedormit, aşteptînd cea mai mică greşeală, cel mai neînsemnat gest... şi, într-o clipă de neatenţie, sau doar una de cedare... să te înhaţ... să-ţi proptesc în bot cîrligul voinţei mele de fier... încrederii că am rămas acelaşi individ... că nimeni şi nimic n-a reuşit să-l transforme pe Santiago el Campeon în altceva decît ceea ce îi era sortit să ajungă... că... că... (*se surprinde aproape în picioare, ud leoarcă, într-o atitudine teatrală, puţin falsă*)... pot!!! pot!!! (*cade înapoi*) nu pot...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

PEŞTE: Dumnezeule! N-ai înţeles nimic... De ce nu mă mir? (*se retrage oarecum scîrbit*)

SANTIAGO: Du-te, mai dă o raită, bucură-te de ultimele clipe; ai să te întorci; iar dacă n-ai să te întorci am să vin eu după tine...

Blank. Santiago bate din palme; apare fata blondă-servitoare cu un alt prosop şi cu un halat uscate; începe să-l şteargă; îl dojeneşte; dialogurile se întretaie.

SANTIAGO: Am adormit... cred că am vorbit în somn... bine că nu mă aude nimeni... am început să-l visez, să îi vorbesc... aş fugări o femeie, hihihi...

SERVITOAREA: O să dai în pneumonie într-o zi... n-ajunge că... (*face un semn cu mîna dusă la tîmplă*)

SANTIAGO: Santiago el Campeon nu poate fi decît grobian... pentru că voi sînteţi grobieni... secretul simplu al existenţei sub nivelul genunchiului... sau poate nu mă aude... astfel mi-aş pierde timpul degeaba...

SERVITOAREA: Ce viaţă mi-am mai ales şi eu... n-am avut noroc ... niciodată n-am avut noroc... m-am născut într-o zodie spurcată... într-o lume împuţită şi rea...

SANTIAGO: ... dar eu nu mă plîng aşa cum fac alţii pe lume... nu spun că lumea e putredă iar pămîntul un gunoi... turmă bocitoare şi tîrîtoare, umblînd cu leacuri pentru muribunzi... unul ca mine nu are vîrstă... naşterea mea n-a fost decît finalul unui scurt răgaz al veşniciei... eu continui ceea ce nu se va sfîrşi niciodată... poţi să accepţi asemenea teribile adevăruri?...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SERVITOAREA: Auzi domnule, să-mi mănînc tinereţea îngrijind bătrîni... muribunzi... te blestem tată că ai murit aşa devreme... puteam să fiu şi eu cineva... puteam fi iubită, rîvnită, puteam fi regina balului soldaţilor, dar nu, tu a trebuit să-ţi legi blestematul ăla de ştreang... şi dacă trăiai ce mare folos...?

SANTIAGO: ... inşi care caută să despice firul în patru... eu nu sînt ca ei... Santiago el Campeon e fericit... pentru că el se mulţumeşte cu puţin... el nu pretinde nimic mai mult decît i se cuvine... iar ceea ce i se cuvine e atît de mic încît nimeni nu s-a încumetat să măsoare... iar acel lucru se numeşte libertate...

SERVITOAREA: Ţi-ai jucat toată averea la poker... ajunsesei ultima tîrîtură din Havana... nici curvele bolnave nu se mai uitau la tine... şi m-ai pus să muncesc... m-ai pus în slujba celui mai ratat pescar din cîţi a cunoscut Cuba... sclavă de la 16 ani...

SANTIAGO: eu sînt liber să fac ce vreau... port pălăria aşa cum îmi place... şi acasă şi afară... dorm cu capul pe o buturugă îmbrăcată într-o blană de bursuc... o buturugă pe care au adus-o valurile... n-am plătit nimic pentru ea şi nimeni n-a venit să ceară vreo plată... toate schimburile la care particip sînt doar cele cu natura... dorinţele oamenilor îmi sînt indiferente şi le ocolesc... Dumnezeul meu nu este şi al lor...

SERVITOAREA: Numai Dumnezeu mă mai poate ajuta... O Doamne, dacă exişti, apleacă-ţi privirile şi asupra unei femei tinere care vrea ceva mai mult de la viaţă decît să asiste la irosirea ei...

SANTIAGO: Dumnezeul meu nu-mi cere nimic, El doar îmi oferă... pentru el sînt exemplarul cel mai reuşit... sînt exemplarul unic... aşa că de ce să mă mai rog?... de ce să mai venerez şi să fiu ceremonios?... nu există nici o grăsime mai bună decît cea lipită de oasele mele... pentru asta

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

trebuie să mi se mulţumească şi nu invers... ştiu că sînt încă zdravăn şi bine legat... în momentul ăsta cred că sînt fără de moarte... şi dacă asta cred înseamnă că sînt fără de moarte...

SERVITOAREA: Şi moşul ăsta care nu se mai duce dracului odată... auzi, Santiago el Campeon... cînd el are pantalonii plini de rahat...

SANTIAGO: sînt suveranul a tot ceea ce înseamnă viaţă şi tot ce înseamnă viaţă ţine şi de mine... o singură lume mă ştie şi anume cea mai largă – eu însumi... şi dacă i-ar ajunge sorocul chiar astăzi, sau în zece mii de ani, sau în zece milioane de ani eu soarta i-o urmez cu bucurie chiar de acum... şi cu egală bucurie pot să aştept...

SERVITOAREA: Santiago... pune-ţi halatul... o să răceşti (*bătrînul îşi îmbracă halatul maiestuos dar cu vădită greutate*) dacă mai ai nevoie de mine sînt dincolo (*iese*)

SANTIAGO: (*priveşte spre capătul undiţei; vorbeşte tot mai încet dar apăsat; termină fraza în şoaptă*) femeile... nu le-am înţeles niciodată... hei, peşte, eşti acolo?... la tine e la fel?... îţi părăseşti lapţii cu aceeaşi generozitate?... ce viaţă trebuie să ai şi tu... fără contact fizic, fără preludiu şi fără stres... trebuie să ai o viaţă plictisită... numai unul ca mine îţi poate oferi ceva mai multă acţiune... dar tu înfulecă, mai înfulecă puţin... înfulecă bine... înfulecă atît cît vîrful cîrligului să-ţi intre în inimă şi să te ucidă... vino uşurel în sus şi lasă-mă să împlînt harponul în tine... nu-mi va fi milă nici o secundă... pentru că eşti la fel de puternic... cu tine bătaia e de la egal la egal cu diferenţa că eu sînt Dumnezeul tău... Dumnezeu... (*brusc priveşte către tavanul încăperii; luminozitatea scenei devine obscură; începe să se plimbe prin cameră dar priveşte în sus; Santiago abia se distinge dar ţine capul mereu ridicat, de parcă s-ar certa cu cineva agăţat de lustră)* Dumnezeu... cîndva am să aranjez lucrurile cu personajul acesta trist şi neînţeles... pentru unii El nu e decît o modalitate practică de a cîştiga la cărţi... pentru mine, însă, e ceva serios... *(în timp ce vorbeşte iar îl pufneşte*

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

rîsul; rîde tot mai tare pe măsură spune replicile) ca aerul pe care îl respir... sau cariile din gura lui Benitez – nu le-am suportat niciodată... uneori mă întreb dacă nu cumva le are tocmai pentru a mă enerva pe mine... din punctul ăsta de vedere între Dumnezeu şi Benitez nu e nici o diferenţă... cîndva am să-i flutur pe la nas o oglindă în care să se vadă... să-i spun ce cred eu despre el... sa-i spun că este regele mincinoşilor şi, în acelaşi timp, sinceritatea însăşi... că, în realitate, tronează în mijlocul drojdiei sociale... că în spatele bunătăţii lui absolute se ascunde abjecţia absolută... că nu poate fi considerat zeu acela care îţi arată adevărul fără cruţare şi în acelaşi timp te trimite la moarte... acela care îţi provoacă năluciri scînteietoare dar şi coşmare pline de murdărie... am să-i spun... am să transform judecata de apoi într-un circ jalnic... am să-i reduc proporţiile cosmice la cele ale unei comedii de stradă... una din aceea proastă în care se aruncă îndeobşte cu mere... iar El, acela în care se găseşte deopotrivă duşmanul vieţii dar şi stăpînul înţelepciunii absolute, El se va simţi umilit... umilit de propria lui creaţie... se vor ridica morţii şi îmi vor mulţumi (*tace brusc... realizează că a luat-o puţin razna; lumina este mai pronunţată acum; are un ton puţin speriat*)... dar ce vorbesc? nu e nimeni să-mi dea peste gură... iartă-mă Doamne, e din prea mult albastru... efectul ăsta de veşnicie pe care ţi-l dă apa mării mi-a luat minţile... tare aş bea un rachiu... să mă îmbăt, să uit de problemele esenţiale ale lucidităţii... să mă las furat de fantasmagorii... de Louisse, de tatăl meu mort, de fraţii de beţie care rîd atît de mult încît uneori chiar îmi vine să cred că viaţa e frumoasă... să bei, să bei, să tot bei... să-l vezi pe

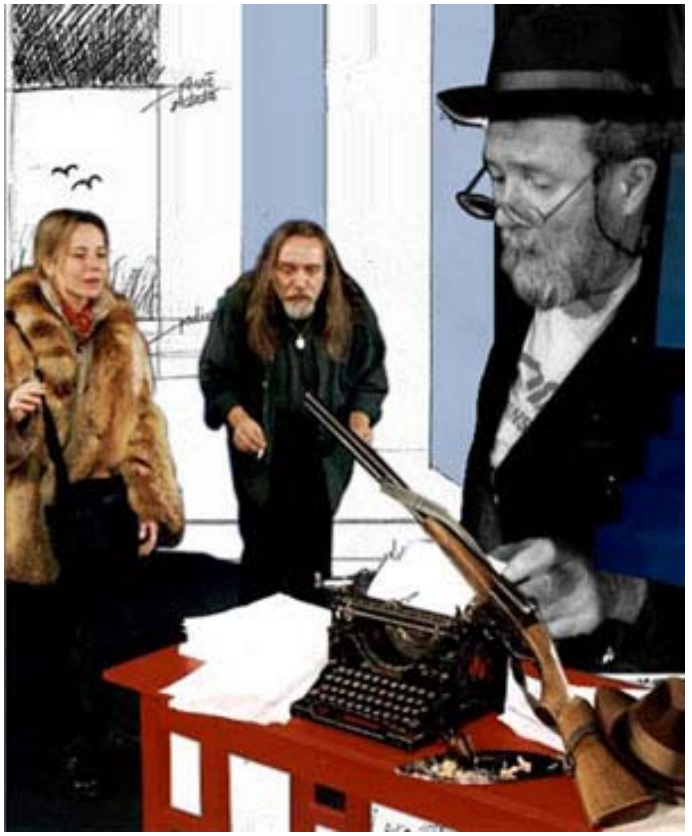

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Benitez cum îşi ia zborul şi cum se face mic, mic... şi să te trezeşti vorbind, "unde crăpătura mă-tii te duci tu Benitez?"...într-o zi voi muri întocmai ca un om... ăsta e secretul meu... şi marea mea calitate... aceea de a muri ca un om...(*se opreşte obosit; se apropie de fereastră*)

Blank. Se reaprinde lumina, Santiago este la masă lîngă el una dintre fete – cea brunetă, îmbrăcată ponosit în hainele unei maici; stă în spatele lui şi ţine protector o mînă pe creştetul lui, iar în cealaltă o Biblie din care citeşte afectată; cealaltă fată este îmbrăcată precum o chelneriţă stă în picioare în faţa bătrînului ţinînd un pahar la care şterge fără chef.

SANTIAGO: Ei... s-a făcut deja seară... mă pot întoarce sau pot aştepta în continuare... şi dacă mă întorc?... de 85 de zile îl caut, ce mai contează una?... am lăsat barca la pontonul lui Jeli... aici, în crîşma lui Benitez, reflectez cel mai bine... cîrciuma lui Benitez – locul de întîlnire unde se adună oamenii cum odinioară primitivii se adunau în jurul focului de tabără, sau la intrarea peşterii...

CHELNERIŢA: Hei, Santi! Nimic, nimic?...

SANTIAGO: (*către public, complice*) de cînd îl cunosc aceleaşi gesturi... cu mîna dreaptă ţine un pahar, iar cu stînga îi îndeasă în gură o cîrpă umedă şi murdară... aş putea spune că nu-l ţin minte pe Benitez altfel... de cînd a cumpărat localul de la bătrînul Fosa – era un copil pe atunci; bine şi eu eram mai tînăr ... de atunci tot freacă paharele... cred că nici noaptea nu se astîmpără... şi în somn îşi mişcă mîinile... (*către chelneriţă*) aşteaptă numai puţin, Benitez; numai puţin şi am să-ţi umplu bomba cu grăsime de peşte... o să aluneci pe ea şi o să dai cu curul ăla mare al tău de pămînt (*rîde gros, grobian*)... am să ţi-o vînd ieftin că eşti băiat bun şi îmi dai să beau pe datorie... dar cine ştie cît va dura şi asta, Benitez... dacă voi ajunge un om celebru?... am auzit că oamenii celebrii uită adeseori de unde au plecat... şi se pierd, mor înainte de a-şi da ultima suflare,(*ridică privirea către măicuţă*) nu-i aşa părinte?... (*către public, complice*) padre Cruz... singura persoană din lumea asta

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

căruia nu mi-e ruşine să mă spovedesc... într-un fel cred că s-a obişnuit cu mine... cu mine şi cu toanele şi ifosele mele... are nevoie de mine... aşa cum eu am nevoie de el... dar pe cine vreau să mint?... de ce merg eu la el mereu?... ce frică adînc ascunsă în mine mă împinge de la spate?... ce groază? ... poate faptul că orice luptă este prin natura ei imperfectă... că cineva trebuie să piardă iar altcineva trebuie să cîştige... regulile sînt clare, nimic surprinzător, nimic care să te uimească, nimic care să-ţi împrospăteze pofta de viaţă... poate doar întîmplările neaşteptate... cele lipsite de orice morală şi care nu-ţi permit nici o analogie cu ceva cunoscut în istoria ta sau istoria celorlalţi... aşa cum mi s-a întîmplat mie odată în faţa capelei lui padre Cruz...

S*e schimbă compoziţia luminilor şi scena se întunecă rămînînd într-un con de lumină doar bătrînul şi măicuţa, în aceeaşi poziţie statuară cu Santiago pe scaun şi în spatele lui maica ţinînd protectoare mîna pe creştet; cealaltă fată nu mei este în cadru*.

SANTIAGO: ...îmi beam porţia zilnică de rachiu de cidru iar padre mă privea cu amestecul acela de invidie şi compasiune... îi spuneam, "padre, pentru cine predici tu? ce aduci tu nou unuia care s-a născut deja obosit, plictisit de propriul gîngurit, de crăpătura mă-sii, de toată nebunia asta agasantă şi neinteresantă a morţii?"

MĂICUŢA (*adoptă un ton de femeie înţelegătoare, plină de înţelepciune*): Santiago, eşti un om bătrîn şi mintea ta a rămas la fel de crudă; află de la mine că Dumnezeu pedepseşte astfel de combinaţii nesănătoase. Dacă erai tînăr şi fără multă ştiinţă, păcatele gîndului erau uşoare şi se ştergeau uşor, dar acum aduc deja a lucrare necurată...

SANTIAGO: Padre Cruz, te rog să mă urmăreşti cu atenţie; eu beau acum din paharul ăsta de rachiu de cidru stînd la taclale cu un semen al meu – adică dumneata; tatăl meu a stat în faţa unui pahar de rachiu de cidru la taclale cu un semen; la rîndul lui, bunicul meu bea vîrtos dintr-o cană

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

de rachiu şi bîrfea viaţa cu un semen al lui; ca şi tatăl lui, ca şi bunicul lui, ca atîţia alţii înaintea şi cu mult înaintea noastră, cam de la începuturi. Toţi ăştia, padre, au mirosit flori cu acelaşi parfum, au mîncat din oi cu acelaşi gust, s-au învîrtit prin reliefuri asemenea, s-au întins pe lîngă femei cu aceeaşi conformaţie... spune-mi acuma padre, dacă te gîndeşti mai mult la astea, nu ţi se pare totul puţin cam plictisitor? Ce a adus nou naşterea mea şi ce va aduce nou moartea mea? Ce lucruri noi descopăr eu acum, cînd fiinţa mea este impregnată cu atîta experienţă? Ascultă la mine padre, sîntem cu toţii nişte fiinţe bătrîne şi plictisite... pînă şi tu eşti plictisit tot punînd aceeaşi placă cu un Dumnezeu care a uitat să-şi mai schimbe ciorapii... (*măicuţa este contrariată şi îi strînge capul lui Santiago de-a dreptul în braţe parcă pentru a-l feri de gîndurile eretice*)

MĂICUŢA: Nu poţi vorbi aşa Santiago pentru că Dumnezeu nu ţi-a lăsat nici o povară... ai trupul sănătos, mintea la fel de sănătoasă şi inima mare, cum mulţi nu au avut prin părţile astea... eşti doar tentat de diavol care ştie că inteligenţele ascuţite sînt terenuri slabe... (*intră cealaltă fată îmbrăcată de data aceasta ca o bătrînă foarte ciudată; duce cu ea un cîine; conul de lumină rămîne la fel de distinct de întunericul din jur, ceea ce va crea un efect de atemporalitate şi magie*)

BĂTRÎNA: Este o seară frumoasă şi n-am s-o întinez salutînd ci doar mă voi aşeza lîngă aceştia doi ţinînd cont de faptul că sînt o femeie bătrînă, obosită şi îngrijorată de cîinele ei înfometat...

MĂICUŢA: Orice creatură a domnului are acelaşi rang în casa Lui... aşează-te mamaie, odihneşte-te...

SANTIAGO (*conspirativ, către măicuţă*): Ce prezenţă stranie padre... să nu fie diavolul de care vorbeai mai devreme (*rîde înfundat*)

MĂICUŢA: Taci, Santiago...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SANTIAGO: Padre... singurul lucru care mă deosebeşte de bătrîna asta este acela că ea nu seamănă cu Fidel ... de asta sînt sigur... (*rîde*)

BĂTRÎNA: Am obosit cîine… mă dor toate. Speranţa mea de viaţă s-a redus la zero; ai idee ce se va întîmpla cu tine? ce pustiu te va înghiţi?

CÎINELE: (*e o voce stranie de bărbat din off; incantează*): Dacă îmi vei cerca inima / dacă o vei cerceta noaptea / dacă mă vei încerca nu vei găsi nimic / căci ce-mi iese din gură aceea şi gîndesc (*bătrîna scoate dintr-un buzunar un colţ de pîine şi îl aruncă înspre cîine care îl apucă dintr-o dată)* Superb, aş mai încerca cu unul…(*bătrîna mai aruncă cu o bucăţică de pîine înspre cîine, care o înfulecă pe dată*) Ce se va întîmpla cu mine? (*se aude un hohot de rîs*) Ţi-aş fi răspuns cu un citat din Kant, dar filozofii te deprimă… ca să nu mai spun că mie îmi provoacă gaze…

SANTIAGO (către *bătrînă*, *cu vocea tremurînd de surpriză*): Genial cîinele acesta, ce rasă este?

CÎINELE: Nu te ocupa de ea, nu prea e vorbăreaţă, în plus îi detestă pe străini… (*către bătrînă*) am depăşit măsura? m-am săturat să mai joc rolul speciei inferioare…

BĂTRÎNA (*cîinelui, nu-l ia în seamă pe Santiago*): Eu sînt mîna care te hrăneşte…

CÎINELE (*ironic*): Ya, right..!

BĂTRÎNA: … şi inima care te iartă…

CÎINELE: O… aici mai am de lucru, într-adevăr… eu şi cinismul meu de doi bani; dacă n-aş folosi labele din spate la scărpinat aş îngenunchia în semn de respect… iertat să fiu preabună… Shakespeare parcă…

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

MĂICUŢA: Necunoscute sînt căile Domnului… cîinele vorbeşte… ştie Psalmii…

SANTIAGO: Eu cred ca baba nu e în toate minţile (*rîde, apoi către măicuţă*) Padre… Dumnezeu ţi-a trimis o minune…

MĂICUŢA: Încep să mă îndoiesc că le ştiu pe toate…

CÎINELE: Dacă eram uman, aş fi poftit la un daiquiri…

BĂTRÎNA: A fi om nu e o calitate ci o încercare…

CÎINELE: O, Doamne! Iar începe… (*către Santiago*) Cunoşti vreun leac pentru singurătate?

SANTIAGO: Cimitirul San Sebastian… (*arată undeva departe*) pe deal…

CÎINELE: Este secolul lipsei de comunicare, pun rămăşag…

SANTIAGO: (*către cîine*) Să facem totuşi prezentările… eu sînt Santiago, iar el Padre Cruz… spune-mi, vorbeşti din naştere sau e doar un reflex dobîndit?

CÎINELE: Nu contează atîta vreme cît minunile se predau la şcolile pentru handicapaţi… eu mă numesc Pavel, iar ea, Lessie… dar cînd are chef e ventrilogă…

SANTIAGO: (*destins pe loc*) a! deci asta era? (*rîde descătuşat*) ventrilogă…

CÎINELE: Ei da, doar n-o să credeţi că nu există cîini care vorbesc… (*se creează un moment de*

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

liniște... tensionat... bătrîna se ridică şi se îndepărtează cu cîinele care fredonează acelaşi psalm ca la început)

SANTIAGO: Ce spui padre? ce a fost asta?... (*măicuţa lasă să îi cadă Biblia din mînă şi intră în întuneric; Santiago e revoltat, strigă*) Hei! Unde pleci...? Padre? Nu mă lăsa aici, să mă întreb? nu mă lăsa singur cu întrebările mele? Padre! biet popă... mă iubeşti şi mă urăşti în acelaşi timp... sînt exemplul lui viu al căderii în păcat... padre Cruz, să ştii că nu te dispreţuiesc pentru asta... tu eşti doar un popă de ţară... Dumnezeul tău este la fel de mic ca şi tine... mic şi frustrat... nu iartă pentru că nu iubeşte... credinţa mea e mult mai mare decît puterea ta de înţelegere... e cea mai mare dintre credinţe şi cea mai mică... cuprinde toate cultele vechi şi moderne... pînă şi credinţa în comunism, mai puţin ultimul discurs al lui Lenin – a fost de-a dreptul plictisitor... padre Cruz, ai fi în stare să mă excomunici pentru cuvintele acestea... dar fii pe pace, nu le vei mai auzi niciodată din gura mea... este pentru prima şi ultima oară în viaţa mea cînd ţi le spun... altele nu voi mai lăsa să iasă... toate îţi vor rămîne necunoscute... aşa cum necunoscut îmi rămîne mie misterul viitorului şi ce va fi după... ştiu doar că va fi rîndul meu şi nu voi lipsi... oricine trece este marcat... precum o vacă stupidă din pampas... şi nici unul nu va fi dat lipsă... nici măcar prezentul... O, padre, de ce m-ai părăsit?...

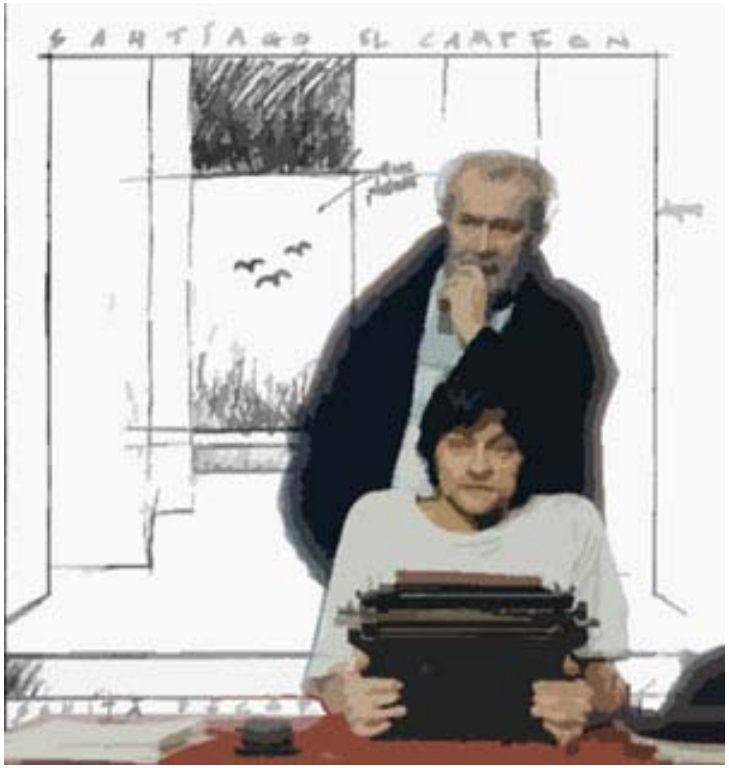

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Blank. Santiago stă iar cu atent la undiţă; apare din nou peştele; lumină minimă.

PEŞTE: Isteţ cîine, nu-i aşa? Puţin habotnic, aşa cum îţi place ţie…

SANTIAGO: Ai venit… ştiam eu…

PEŞTE: De ce îţi tremură vocea, Santi? Îţi este frică de întîmplările bizare? Observ că minunile te incomodează – devii panicat şi ai reacţii ilogice… Hm! Cum crezi că mă vei prinde pe mine atîta vreme cît nu crezi într-o minune?

SANTIAGO: De unde ştii tu asta?

PEŞTE: Am tras cu urechea; eşti zgomotos, să ştii… te-a cam dat peste cap cubanezul ăsta (*rîde superior*)

SANTIAGO: Nu, haha, eşti un vis, eşti un nenorocit de vis… cine a mai văzut peşte să vorbească? Hai, un cîine mai înţeleg, după atîtea mii de ani pe lîngă om, este posibil să fi dobîndit un fond de cuvinte, dar peşte vorbitor…

PEŞTE: Păreai un om curajos Santi… ce faci acum? te-a părăsit îndrăzneala? pe tine care le-ai trăit pe toate? mă dezamăgeşti… dacă te încălzeşte asta află că şi eu am crezut în cineva… nu era revoluţionar şi avea ceva mai multe braţe; spaima marinarilor… (*rîde*)

SANTIAGO: Asta e doar treaba ta… dar, pînă una alta, tu nu ai ce căuta la mine în vis, nu e posibil, nu are cum…

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

PEŞTE: Ba am cum şi mă distrează teribil atitudinea ta panicardă... cred că eşti un om amuzant Santi... deşi sunt puţin frustrat că pînă la urmă va trebui să cedez; şi nu din educaţie, nu din natura mea nonconflictuală ci din cauza nenorocitului acesta de roman... "Bătrînul şi Marea" - o asemenea idioţenie n-am mai citit de cînd m-am născut...

SANTIAGO: Nu-mi spune că citeşti Hemingway...

PEŞTE: Numai cînd El Nino îşi face de cap... nopţile sunt ceva mai deprimante atunci şi simt nevoia unei lecturi demoralizatoare...

SANTIAGO: De ce nu încerci cu hispanicii? Borges e de-a dreptul delicat...

PEŞTE: Borges, Cehov, Mann... şi tu egalul lor; acesta e un mister în toată splendoarea sa (*rîde din nou*)

SANTIAGO: (*citează din memorie; joacă*) "Atît de departe în larg şi în luna aceasta... trebuie să fie uriaş... hai peşte, mănîncă-le!... te rog, mănîncă-le!... uite ce proaspete sînt şi tu eşti acolo, la şase sute de picioare în adînc, în apa rece şi în întuneric... mai dă o raită prin bezna de acolo şi întoarce-te de le mănîncă... hai, mai dă o raită, doar le miroşi... nu-i aşa că sînt grozave?... mănîncă-le pe îndelete şi pe urmă vine la rînd şi tonul... e tare, rece şi minunat... nu te sfii, măi peşte!... mănîncă-le!... are s-o apuce el!... dă Doamne s-o apuce!... nu se poate să fi plecat... Cristos ştie că nu se poate să fii plecat... dă doar o raită... poate că a mai fost agăţat cîndva şi acum îşi aduce aminte... a apucat-o!... acum am să-l las s-o mănînce de-a binelea..."

PEŞTE: Auzi? Te-a zdruncinat rău Castro ăsta... am auzit că detestă specialităţile de peşte... nimic care să vă lege...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SANTIAGO *(iritat)*: Să nu vorbim de Fidel…

PEŞTE: De ce? Îmi place să te văd slab… am o teorie, poate vrei să o auzi: speciile superioare sunt predispuse morţii prin autoeliminare… sau, sinucidere… parcă aşa îi spune… de-a dreptul ilar…

SANTIAGO: Speciile superioare sunt predispuse înclinaţiei spre peşte la proţap (*rîde, evident fără chef*)

PEŞTE: Ce păcat cînd imaginaţia este ocolită de transpunerea în realitate… eu de fapt locuiesc la peste două mii de picioare şi nu am niciodată stomacul gol… sunt de familie bună după cum ţi-ai dat cred seama… cred că am stat prea mult (*se întoarce şi dă să plece*)

SANTIAGO: Unde pleci? Întotdeauna faci aşa… te cari, o întinzi…

PEŞTE: E natura mea Santi; ai văzut vreodată un peşte stînd nemişcat?… îmi place să călătoresc, sunt capabil să parcurg distanţe impresionabile; să simţi apa intrînd şi ieşind din bronhii ritmic, de parcă te-ar respira ea pe tine şi nu invers… să vezi stîncile derulîndu-se în stînga şi dreapta, geografia adîncurilor, culorile în continuă schimbare, temperaturile… habar nu ai cît pierzi în forma ta bipedă, Santi…

SANTIAGO: Puah! Mă irită să te văd meditînd; am crezut că eşti personajul antagonic, ca îmi vei da replica… tu trebuie să te revolţi **PEŞTE**! să te zbaţi în plasa insistenţei mele, să mă înfrunţi… şi cînd acolo, ce faci? Te afişezi în rolul de victimă, eschivezi patetic, mai-mai că îmi vine să arunc cît acolo sculele şi să încep să te hrănesc…

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

PEŞTE: Tu ai ales lupta Santi, eu am ales armele... dacă vrei să mă prinzi trebuie să mă convingi... nu cu carnea moartă din cîrlige, în nici un caz...

SANTIAGO: Din momentul acesta nu te mai ascult; eşti doar o iluzie, un vis, un renghi pe care mi-l joacă vîrsta... cînd o să te văd în barcă atunci să-ţi văd guriţa, cum tînjeşte după aer... atunci să te văd...

PEŞTE: O să te saturi de mine Santi... (*iese*)

Se aprinde lumina... bătrînul este iar în cărucior, pescuind şi privind la televizor / ecran.

SANTIAGO: ...mai bine rămîn aşa, înconjurat de apa asta neagră... stelele de sus... luna... eu singur... dar dincolo?... cîte grozăvii, cîte crime sau naşteri... cîte iubiri sau uri... în timp ce eu pescuiesc... îmi hrănesc tot mai palida ambiţie de a prinde peştele cel mare... stau înconjurat de liniştea aceasta apăsătoare... valurile... nici nu le mai aud... dacă au dispărut?... dacă descopăr că am fost transportat într-o altă lume...(*rîde*)... tîmpenii de om bătrîn... viaţa e mult mai simplă... poate din cauza asta o tot complic... o suspectez de mistere... de legi ascunse şi sentinţe perfide... cînd de fapt ea nu face decît să mă aştepte... simplu... eu stau aici şi pescuiesc... ceilalţi – oameni de tot soiul – sînt treji de-a binelea şi trec de colo în colo cu piciorul, călare sau cu cine ştie ce vehicule... unii nu privesc nici în stînga, nici în dreapta... aşa că nici nu vor afla vreodată de existenţa mea... îşi văd de drumul lor, preocupaţi, împinşi de la spate de tot felul de nevoi... pornesc dintr-un punct... trec prin mai multe alte puncte şi ajung, într-un sfîrşit, în punctul final... acolo unde trebuie să se oprească... fără prea mult zgomot... fără prea mare tămbălău... fără să ceară şi fără să dea... ar trebui să mă împac cu asta... ar trebui să îmi ajungă... aş da dovadă de înţelepciune acceptînd asta... dar e ceva înăuntru care se revoltă... nu ştiu... simt cum se ridică la suprafaţă... simt cum mă înţeapă... ce fel de om eşti tu Santi?... mă întreb de ce îmi amintesc toate

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

astea... şi de ce vorbesc atîta... simt cum în în inimă stă pitit unul care mă tot împinge de la spate... Santiago, eşti prea plin, de ce nu le dai drumul?... abia fac faţă... (*ultimele fraze sînt spuse tot mai încet...)*

Santiago adoarme; intră cele două fete şi execută un dans; paragraful de mai jos este recitat de pe bandă, din off pe fundalul unor melodii spaniole.

SANTIAGO:...dacă ar fi să recunosc aş spune că pescuitul ăsta nu este decît o faţadă... un lucru onorabil în spatele căruia se ascund fapte grozave... ca, spre exemplu, ceea ce i s-a întîmplat unui prieten al meu din tinereţe, pe vremea cînd hălăduiam prin Madrid după femeile ciocolatii ale oraşului... era fotograf prin restaurante... unul din aceia care-ţi fac portretul în cinci minute cu partenera de la masă... era pe punctul de a-şi cumpăra o maşină cînd, într-o zi, din cauza unei iubiri neîmpărtăşite a început să facă totul pe dos... a început să fotografieze pe dos, apoi să meargă cu spatele, să citească pe dos, să surîdă pe dos, era oribil!... tot trăind aşa pe dos, a început să întinerească... zilele, anii treceau în sens invers şi nu se mai opreau... cînd a ajuns la vîrsta de cinci ani şi jumătate, s-a hotărît să fugă, să părăsească acest loc cît mai era timp, înainte de a se întoarce în pîntecele mamei sale, care tocmai revenise din morţi... lucrul acesta îi provoca o teamă cumplită... aşa că şi-a făcut bagajele – e drept, nici nu erau multe – şi s-a ascuns într-un grup care pleca într-o tabără de vacanţă din Gara de Nord... de atunci, o bună bucată de timp nu s-a mai auzit nimic despre el pînă într-o zi de primăvară, cînd am primit o carte poştală din Zaragoza, datată 888... nici nu bănuiţi ce scria... numai lui i se putea întîmpla aşa ceva... era un tip nemulţumit... era un artist... pe cînd eu... eu?... sînt aici pentru că îmi place... pentru că numai aşa Santiago el Campeon este Santiago el Campeon... (*actorul din cărucior sforăie excesiv – efect comic*) pentru că sînt puternic şi pentru că în lupta cu viaţa am învins... al dracului să fiu dacă nu am învins!... (*actorul din cărucior tuşeşte grosolan*) numai dacă te uiţi la mine şi rămîi impresionat... cîtă forţă, cît echilibru, cîtă stăpînire de sine... şi cîtă experienţă... o viaţă în care se

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

ascund topite alte mii de vieţi... alte mii de experienţe care de care mai ciudate... şi care m-au adus astăzi, aici... legat de cel mai mare peşte din cîţi s-au văzut... încep să cred că nimic nu e întîmplător... cineva l-a adus aici, acum, tocmai pentru mine... ca şi cum ar trebui să primesc un premiu... dar nu ştiu bine pentru ce, nu e nimeni prin apropiere să-mi explice... mă întreb dacă nu cumva îl primesc din milă... un bătrîn ajuns la această venerabilă vîrstă care n-a cedat...haideţi să-i facem hatîrul... haideţi să îl facem să se simtă bine... el e trist oricum... copilăria, maturitatea, întreaga lui viaţă sînt deja departe în urmă... plutesc printre valuri ca nişte meduze moarte – zdrenţe gelatinoase care după o vreme put... da-ţi-i peştele ăla mare... se va bucura... iar mila noastră va fi satisfăcută... dar astfel de condiţii mi se par inacceptabile... dacă aş ştii măcar pentru o secundă că este adevărat aş arunca pe loc undiţa asta... aş lăsa peştele liber... mi-aş învinge şi ultima mare convingere – aceea că nu se poate lupta împotriva propriei vanităţi... dar eu nu cred asta... eu cred că propria mea şansă... puterea de a trece peste orice obstacol... încrederea în trupul ăsta uscat, plin de bube dar şi de viaţă...

Se trezeşte brusc şi fetele ies, de parcă s-ar destrăma un vis.

SANTIAGO: unde mă aflu? ... mama?... Louisse?... (*se dezmeticeşte*)... la dracu! Iar am adormit... mereu mi se întîmplă în momentele cheie… asta e din cauză că vorbesc prea mult... şi ce dacă vorbesc prea mult ... să nu-mi spui că viaţa e altceva decît vorbărie goală... sau că moartea este altceva decît o tăcere vinovată... dacă vorbesc înseamnă că trăiesc... nu pot să tac... instinctul meu de conservare s-a concentrat în vorbărie... sînt exemplul credibil al miracolului vieţii... vorbele mele demonstrează Creaţia... mai întîi a fost Cuvîntul... hehehe, păi degeaba dacă nu apăream şi eu... uite, mie cuvintele îmi vin în minte unul după altul de parcă s-ar teme de ceva dinăuntru... e o mare vînzoleală acolo jos, vreau să spun... şi ele sînt multe... multe... asta îmi aminteşte de povestea învăţătorului meu despre naşterea cuvintelor...(*îşi aranjează ochelarii pe nas; cele două fete apar în fustiţe scurte şi cu codiţe – arată ca nişte eleve de liceu dar au un aer sexi; Santiago se*

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

apropie de un şifonier ia o pălărie de acolo, una sobră, şi şi-o îndeasă pe cap... apoi ia o carte din bibliotecă şi adoptă un aer didactic) v-am spus povestea cuvintelor?

FETELE (*în acelaşi timp*): Nu Santiago...

SANTIAGO: Vă rog... profesore... eu sînt profesorul...

FETELE: Nu ştim povestea cuvintelor, profesore (*se hlizesc*)

SANTIAGO: ei bine, la început a fost verbul; dar nu i se prea cunoştea conjugarea... nu exista viitor, nu exista trecut; doar prezent... peste tot doar prezent... ca un deşert... sau ca o ciorbă cum numai nevastă-mea poate să facă în zilele cînd trebuie să primim musafiri... (*fetele rîd*) ca epocă nu era prea rău, dar totul părea monoton... de exemplu nu puteai spune - "aş prinde o nălucă" sau "fir-ar să fie! trebuie să-i fac o vizită lui Benitez"... timpul nu exista, exista doar spaţiul... dar ce să faci cu spaţiul dacă nu ai timp?... iar pentru a umple spaţiul a trebuit să se inventeze noi cuvinte... adjective pentru a-l face mai frumos, adverbe pentru a-l face serios şi pronume pentru a şti cine ce face... unele cuvinte au fost bine alese, altele nu... aşa cum şi voi aţi venit pe pămînt - unii la timp, alţii degeaba, ca Santiago...

UNA DIN FETE (*către cealaltă*): avea ceva cu profesorul... cred nu scăpa niciodată ocazia de a-l face de rîs în faţa celorlalţi copii... (*rîd amîndouă; Santiago tuşeşte evident ca pentru a le mustra... ele se hlizesc în continuare*)

SANTIAGO: la început totul a fost bine; se putea trăi cu puţine cuvine... toate erau cuvinte cheie, mai puţin cuvîntul "ambiguu", neştiindu-se dacă trebuie scris cu doi de "u" sau cu unul sigur... (*una din fete ridică mîna*) Ce e?

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

FATA (*se ridică, vorbeşte răzgîiat*): Eu ştiu cu cîţi "u" se scrie cuvîntul "ambiguu"...

SANTIAGO: Da?

FATA: Da...

SANTIAGO: Curios... de ce nu mă interesează?... (*o măsoară peste ochelari*) ia loc te rog, eşti ambiguă... (*reia firul poveştii; în timp ce povesteşte, cele două fete vorbesc şi ele, încet-încet explicaţiile lui sînt perturbate de conversaţia acestora - cuvinte disparate fără logică - dar nu suficient ca să îl acopere... la un moment dat nu se mai înţelege nimic*) dar într-o zi lucrurile s-au stricat... nu se mai ştie de ce dar toţi strigau unii la alţii, nu se mai puteau înţelege... se inventau cuvinte la grămadă, fiecare îşi realiza stocuri personale, fiecare dorea să aibă ultimul cuvînt... pentru a se rezolva această problemă s-a organizat o conferinţă, urmînd ca toate cuvintele să fie puse pe masă şi împărţite cît mai echitabil... aşa s-au născut engleza, italiana, chineza, lapona... şi mai ales spaniola, care e cea mai frumoasă, pentru că reprezentantul nostru s-a servit primul... apoi au apărut războaiele, luptele, dicţionarele... fiecare încerca să dea cuvintelor un sens, să le ordoneze într-un soi de bazar logic... dar cuvintele se înmulţeau de pe o zi pe alta, fără să le întrebe nimeni de ce, sau cum... se călcau în picioare... se înghesuiau în guri şi gîtleje... (*exasperat strigă*) TĂCERE!!!

Fetele se opresc brusc surprinse în picioare, trăgîndu-se de păr; rămîn aşa în timp ce Santiago se apropie de ele şi după aceea; este foarte îngîndurat,pare preocupat adînc de o problemă.

SANTIAGO: de atunci îmi tot pun întrebarea dacă nu cumva învăţătorul era, în realitate, mort după un rachiu şi nu găsise altceva mai bun de făcut decît să-şi bată joc de noi... nişte copii provinciali şi idioţi... de atunci adevărul are pentru mine o conotaţie cu totul specială... de fapt,

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

asta-i una din raţiunile pentru care vorbesc prea mult - sînt înfometat de adevăr... vreau să spun că în urma unei cugetări, mai degrabă cu timpul, excesele mele de vorbire se dovedesc a fi mult prea sărace şi invers... curioasă inversare, nu-i aşa, operată de o simplă trecere a timpului... altfel spus, orice afirm nu e niciodată destul nici prea puţin...

Schimbă brusc registrul, de parcă s-ar revolta; o apucă pe una dintre fete de mîini şi o obligă să se apropie de el; sînt ochi în ochi; fata e puţin impacientată, încearcă să scape - se duce un soi de luptă surdă între bătrîn şi aceasta, monologul este recitat în crescendo, din ce în ce mai surescitat; cealaltă fată fuge.

SANTIAGO: ... toată viaţa mea am crezut cu tărie într-un singur lucru: că sînt un om de geniu... nu unul cu o inteligenţă sclipitoare... nu unul descoperind din negura cosmosului nu ştiu ce lege uitată... un om de geniu pur şi simplu... să zicem unul în care Dumnezeu a înghesuit toate calităţile... şi puterea de a crede aşa ceva...şi cu cît mă gîndesc mai mult cu atît lucrul mi se pare mai verosimil şi mai firesc... ce-mi dă dreptul să cred atît în mine şi în geniul meu?... faptul că îmi place teribil să mi se spună el Campeon?... nici pe departe... ceea ce fac în mod curent?... sînt primul care neg asta... nimic mai mult, nimic mai bun... toată credinţa geniului meu stă în lunga şi deşarta aşteptare a triumfului asupra naturii... credinţa pentru că altfel n-aş mai fi ajuns aici niciodată şi deşarta aşteptare pentru că la capătul ei mă aşteaptă peştele cel mare, peştele unic şi tristeţea faptului consumat... a adevărului simplu că nimic nu se opreşte aici... ci dimpotrivă că abia începe... iar eu va trebui în curînd să mă retrag... mai întîi de pe teren apoi şi din tribune... şi-mi vine să spun: decît aşa, mai bine nimic... aş fi preferat să fiu un imbecil şi atît... un ratat ca atîţia alţii ce sprijină de-o viaţă pereţii lui Benitez... dar nu... sînt superior... sînt superior atît cît să înţeleg că nu sînt destul de superior şi nimic mai mult... nu mai am mult de trăit... sper ca la final, să mă transform într-un copac sau într-o piatră şi să zac, în sfîrşit, în beatitudinea inconştientă a totului...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Realizează că a bruscat femeia, care acum este pe jos, iar el e deasupra ei căzut peste ea; devine brusc conştient de aceasta; se dă la o parte, aceasta ridică şi vrea să fugă; el strigă după ea; ea ezită dar revine; se aşează lîngă el, pe jos; el începe să o mîngîie părinteşte; lumina se reduce şi capătă o culoare de amurg, galbenă; pe fondul unei muzici foxtrot intră cealaltă fată îmbrăcată în spiritul modei anilor '30... Santiago o vede şi ochii i se înlăcrimează; fata / Louisse se plimbă de colo colo, lovindu-şi palma cu o nuia de jokeu.

SANTIAGO: Louisse... iar tu, Louisse... nici nu mai ştiu exact... cred că tu m-ai părăsit... da, acum îmi amintesc la perfecţie; m-ai părăsit pentru francezul ăla chel... unuia ca el muşchii şi bădărănia îi erau o piedică... motiv pentru care nici nu îi avea... în schimb modul în care vorbea... cum a putut un asemenea dobitoc, acest stereotip de clown să seducă o femeie ca tine, Louisse...? era ca şi cum ai fi cerut unei vîsle să-ţi povestească un banc... de ce tocmai tu Louisse a trebuit să te întîlneşti cu el?... i-ai cerut mîna a doua zi, v-aţi căsătorit luni dimineaţa şi aţi trăit fericiţi pînă vineri spre prînz, în ciuda diferenţei de vîrstă de 35 de ani... dar, în cursul nopţii de vineri spre sîmbătă cuplul s-a destrămat după o discuţie sumbră despre o pată pe mochetă, iar a doua zi dis de dimineaţă, tu Louisse i-ai reproşat că este brutal, pervers, maniac şi are orientare de dreapta... El ţi-a reproşat că eşti roşcată, tînără, frivolă şi că stai prea mult în baie... Chiar luni aţi hotărît, de comun acord, să vă despărţiţi cu cît mai puţină amabilitate şi să vă sfîşiaţi, cît mai ostil posibil pînă la pronunţarea divorţului... ai venit la mine mai slabă cu 10 kg. şi cu o mină care aducea mult a căinţă... plîngeai doar cu ochiul drept, numai pentru că îţi oferea mai multă distincţie...

FATA (*cea din braţele lui Santiago*): Santiago?

SANTIAGO: Da, draga mea...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

FATA: De ce se sinucid oamenii?

SANTIAGO: Cred că din nerăbdare... pentru a intra în Eternitate... fără a bate la uşă... prin efracţie...(*eliberează femeia; aceasta rămîne nemişcată, puţin surprinsă, dar îi face semn să plece; fata iese*).

Blank. Lumina se aprinde şi bătrînul este surprins în semiîntuneric... apare **PEŞTE**.

SANTIAGO: ... Pari liniştit. Îţi urmezi nestingherit ţinta... dar care o fi ţinta ta?...

PEŞTE (*ironic*): Ai devenit brusc inteligent... ai mîncat peşte?

SANTIAGO: Poţi să remarci măcar faptul că nu mai asud; organismul meu nu te mai identifică drept un coşmar... iar creierul meu e mai limpede ca oricînd... o să-mi pară rău cînd o să te văd mort...

PEŞTE (*ironic*): Uimitor exemplu de umanitate...

SANTIAGO: Poţi să rîzi cît vrei, dar în momentul acesta nu mai ştiu foarte bine ce vreau... eu ce ţintă am?... eu trebuie să-mi potrivesc ţinta după a ta... trebuie să ştiu ... m-ai cam pus pe jar peşte.

PEŞTE: Interesant, dar există o problemă... s-ar putea să stau la fund o veşnicie... să-mi dispară brusc interesul acesta pentru tine... sau pentru propria mea dispariţie... în fine, nici eu nu mai ştiu... nimic nu e sigur... uite că am început să vorbesc ca tine...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SANTIAGO (*intempestiv*): să stai la fund? atunci voi sta şi eu la fund o veşnicie... cît de singur sînt! *(se miră*) de ce observ asta abia acuma?... (*o vreme de contemplaţie*) e uşoară briza... vremea e mai bună pentru mine decît pentru tine măi peşte...

PEŞTE: Vremea e mai bună pentru oricine, Santi.

SANTIAGO: Eşti cu vreo două picioare mai lung decît barca... o să mă chinui cu tine.

PEŞTE: "Slavă Domnului, ei nu sînt atît de deştepţi ca noi, ucigaşii...", tot Hemingway !

Se întorc brusc către public; **PEŞTE** *apucă scaunul de mînere şi începe să alerge cu el prin scenă; vorbesc direct publicului; dacă locaţia permite vor alerga printre spectatori; replicile sunt strigate, în transă.*

SANTIAGO: În mod straniu mă preocupă anumite probleme de ordin teologic: oare cît adevăr ascunde teoria care spune că Eva n-ar fi ieşit din coasta lui Adam, ci dintr-o tumoare în pulpa piciorului?...

PEŞTE: Şarpele se tîra sau mergea în picioare?...

SANTIAGO: Şi dacă Maria a conceput prin ureche?...

PEŞTE: Cît timp ne va lăsa Anticristul să-l tot aşteptăm?...

SANTIAGO: Are într-adevăr importanţă cu ce mînă te ştergi la fund?...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

PEŞTE: Ce învîrtea Dumnezeu înainte de creaţie?...

SANTIAGO: Să fie adevărat că cizmarul italian Lovat care, după ce s-a castrat, s-a răstignit?...

PEŞTE: Viziunile fericite la nesfîrşit n-ar constitui o sursă de plictiseală?...

SANTIAGO: Natura respectă sabatul?... ce voi face pînă la moarte? ...

PEŞTE: N-ar exista vreun mijloc prin care s-o grăbesc fără să cad în păcat?...

SANTIAGO: Ce voi face pînă la moarte?

PEŞTE: Asta era replica mea...

SANTIAGO: Nu, e a mea...

PEŞTE (*strigă*): E replica mea, la naiba! (*fuge spre culise, iese*)

SANTIAGO (*după un moment de stupefacţie în care priveşte pe urmele lui* **PEŞTE**): Uite de aceea apreciez eu psihologia - are puterea ei de negaţie, înverşunarea ei de a defini omul după exemplul lui Dumnezeu, în termeni de ceea ce el nu e... dar niciodată n-am avut despre asta decît idei confuze... de cîte ori i le împărtăşeam lui padre Cruz, acesta se înroşea la faţă şi schimba subiectul... nici acum nu înţeleg de ce, fiind un conştiincios partener incomod pentru el, padre nu mă ocolea... să fi fost doar băutura şi atracţia pentru femei, lucrurile pe care bunul Dumnezeu nu s-a învrednicit să i le releve?... să fi fost chiar eu?... sînt un prost cunoscător al oamenilor... dar sînt un pescar al dracului de bun... în curînd voi scoate din apă cel mai mare peşte... încă puţin...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

trebuie să-i ofer privilegiul unei ultime dorinţe... toţi avem dreptul la o ultimă dorinţă... ultima mea dorinţă este să prind peştele cel mare... certificatul existenţei mele... credinţa pentru care mai rezist... altfel degeaba victoriile mele trecute... degeaba mîncarea pe care am înfulecat-o, băutura pe care am îngurgitat-o, degeaba femeile pe care le-am iubit... căci pe toate le-am făcut din plăcere, cu poftă... iar pofta de viaţă nu mi-a venit decît dintr-un foarte simplu motiv – am avut un sens... am un sens... nu există zi în care să nu ies pe mare şi să-mi spun: "Santi, e prima zi; trebuie să reuşeşti, trebuie să le demonstrezi cine eşti"... fiecare peşte pe care îl scot e primul... primesc fiecare gest de invidie ca şi cum naivitatea primară mea ar fi destrămat un mit...

Ultimele fraze sînt spuse înapoi spre spaţiul de joc, cu spatele le public; în acest răstimp intră cele două fete îmbrăcate în haine bărbăteşti; se aşează la masă una în faţa celeilalte şi încep o luptă scandenberg; sînt dispuse în penumbră; *lupta este foarte aprigă*; *Santiago se află între cele două spre fundul scenei; nu i se văd decît picioarele restul corpului din scaunul cu rotile este înghiţit de întuneric.*

SANTIAGO: tot ceea fac eu este împotriva tuturor... aşa mă ştiu... aşa am făcut întotdeauna... nu am iubit o altă femeie decît aceea care era soţia vreunui prieten... l-am iubit pe Castro pentru că America l-a condamnat la moarte... m-am apucat de pescuit pentru că aveam în faţă o strălucitoare carieră de avocat... vedeţi? libertatea... libertatea e totul... nu ţi-o dă nimic altceva decît propria ta revoltă... cum? e foarte simplu, nu trebuie decît să crezi... puterea sau banii nu sînt decît nişte jalnice complexe... singurul lucru important este doar să crezi... nu contează că umblu după peştele ăsta de 85 de zile... îl voi prinde oricum... va fi cel mai mare peşte văzut vreodată în port... nu are nici o şansă... şi am să-l prind... de unul singur... nu contează că mi-am pierdut partenerul... l-am lăsat să creadă că sufăr, dar nu a fost aşa... încă mă pot descurca şi singur... (*scoate din conul de penumbră unul dintre braţe; încordează muşchiul*; *îşi umflă puţin muşchii*) ia uite aici... şerpii boa... stîncile Gibraltarului... sînt puternic pentru că în adîncul sufletului cred că

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

sînt puternic (*îşi aminteşte de ceva; lumina se aprinde la capacitate maximă pe cele două servitoare / travesti care gem de efortul luptei; lupta se desfăşoară conform celor povestite de Santiago*) ... odată, într-o tavernă, la Casablanca, mi-am încercat puterea braţului cu un negru imens... negrul era cel mai puternic bărbat din docuri... am stat amîndoi o zi şi o noapte, cu coatele pe linia trasată cu creta pe masă, cu braţul în sus şi cu mîinile încleştate... fiecare încercase să silească mîna celuilalt să coboare pe masă... s-au pus multe pariuri... îmi amintesc ca acum, la lumina lămpilor cu petrol, lumea intra şi ieşea din încăpere, dar eu nu vedeam decît braţul, mîna şi faţa negrului... după primele opt ceasuri, arbitrii au început să se schimbe din patru în patru ore ca să poată dormi... sîngele ţîşnea de sub unghiile amîndurora, şi din mîna negrului şi din a mea, şi fiecare privea în ochii celuilalt, se uitau la mîini şi la braţe... he, he, he, cei ce pariaseră intrau şi ieşeau din încăpere sau şedeau la perete, pe scaune înalte şi priveau... nu mai respira niciunul... pereţii, vopsiţi într-un albastru ţipător, erau din scîndură, iar lămpile proiectau umbre de-a lungul lor... umbra negrului era uriaşă şi se mişca pe perete după cum clătina briza lămpile... toată noaptea, sorţii s-au înclinat cînd într-o parte, cînd în cealaltă; negrului i se dăduse să bea rom, i s-au aprins ţigări... odată, după ce a luat o înghiţitură zdravănă, negrul a făcut o sforţare uriaşă şi doar trei degete au mai lipsit ca să mă biruie... pe mine... care pe atunci nu eram bătrîn, ci Santiago el Campeon... iar eu mi-am ridicat iarăşi mîna şi l-am înfruntat... din clipa aceea nu m-am mai îndoit că-l pot birui pe negru... cînd s-au ivit zorile, cînd toţi care puseseră rămăşag cereau egalitate, eu m-am dezlănţuit... am silit mîna negrului să se

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

lase în jos... tot mai jos... pînă ce i-am lipit-o de tăblia mesei... (*trăieşte momentul la intensitate maximă; cei doi luptători sînt acoperiţi de întuneric - lumină pe Santiago, acesta ţine ochii închişi ca şi cum s-ar reculege*) Lupta pornise într-o duminică dimineaţă şi s-a terminat luni dimineaţa... multă vreme după aceea toată lumea îmi spunea Campionul, iar în primăvară a urmat revanşa... am cîştigat-o cu uşurinţă şi pe aceasta... şi încă două în decurs de un an... pentru că îi zdruncinasem negrului încrederea de sine... era bătut încă înainte de ne strînge pumnii... ce distanţă între atunci şi acum... între încrederea de atunci şi îndoiala de acum... numai pentru că am îmbătrînit... numai pentru că celulele care-mi alcătuiesc corpul refuză să se mai înmulţească... refuză spectacolul apariţiei din nimic şi-l înlocuiesc cu cel al dispariţiei în nimic... am pielea din ce în ce mai uscată, mai zbîrcită... faţa mi s-a strîns într-o smochină simpatică... merg din ce în ce mai aplecat...mănînc din ce în ce mai puţin... beau la fel de mult, dar asta nu constituie o calitate... fac totul redus la scară şi mă gîndesc tot mai des că aş putea deveni o povară pentru ceilalţi... poate nu e întîmplător faptul că nu trece o zi fără să-l vizitez pe padre Cruz, aşa ca dintr-o doară... e aproape la fel de bătrîn ca mine... şi cred că la fel de disperat... aşa că atunci cînd merg la el e ca şi cum ar veni el la mine... ce-ar fi dacă am muri îmbrăţişaţi... (*rîde încetişor*) padre Cruz şi cu mine... s-ar strica pînă şi îngerii de rîs... cît de frumoasă e totuşi iarna vieţii... pentru că ţi s-a dat ceea ce ceilalţi mai tineri încă n-au primit... posibilitatea de a privi în urmă... ştiţi, e obositor să tot priveşti înainte... să priveşti la idealul azvîrlit în faţă şi goana nebună ca să îl atingi... apoi încă unul şi încă unul... vă spun, asta e singurul lucru care epuizează omul... o fiinţă creată de fapt ca să nu facă nimic... doar să mediteze... să mediteze şi să se bucure... aşa cum mi se întîmplă mie acum... mă simt ca pe vîrful unui munte, privindu-mi urmele lăsate apăsat pe tot soiul de geografii... pe pietre şi pe lanurile de trestie... pe anatomia Louissei şi a lui Ruth... pe mare şi pe podelele pline de praf şi nisip ale crîşmei lui Benitez... îmi spun, "Santi, există totuşi şansa ca tu să nu fii trăit degeaba"... piatra de sub picioare este încă tare... vegetaţia încă verde... zilele încă zile şi nopţile încă nopţi... nici o schimbare bruscă sau imperceptibilă... nici un semn care să-mi arate linia de demarcaţie între, între viaţă şi moarte... sau poate că acest semn nici nu există... poate că trecerea se va face

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

atît de brusc sau atît de uşor încît nici nu voi simţi... voi fi fost mort de multă vreme în timp ce-mi voi întinde, iar şi iar, undiţele sub luciul albastru al apelor golfului... mă voi gîndi în continuare la mine... la ceea ce am fost, la ceea ce puteam fi... poate mai puţin la viitor... sau chiar deloc...

Blank. Intră **PEŞTE***; arată jalnic.*

SANTIAGO: Ce ai păţit? Arăţi ca naiba…

PEŞTE: Se apropie clipa…

SANTIAGO: Cedezi? Mă dezamăgeşti peşte… unde e retorica ta superioară cu care credeai că mă dai gata?

PEŞTE: Santi, eşti atît de naiv… ţi-e atît de greu să înţelegi că nu e altceva decît o chestiune de destin?

SANTIAGO: Destin… te poţi împotrivi… uită-te la mine – toata viaţa asta am făcut, m-am împotrivit destinului…

PEŞTE: (*cu voce scăzută dar voit ironică*): Nu este greu de observat…

SANTIAGO: A-ha! Eşti ironic… treaba ta, dar te asigur că atunci cînd am apucat destinul în mîini, l-am strîns ca într-o menghină (*face gestul*)… şi nu i-am mai dat drumul… sunt liber peşte, liber să fac ce vreau;

PEŞTE: Vorbeşti frumos pentru unul care a ratat…

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SANTIAGO: Eu am ratat!?! Eu!?

PEŞTE: Da tu, tu!... La dracu'! Trezeşte-te bătrîne!... totul este o iluzie, un rahat de iluzie... ştiu, ştiu, ai să-mi spui că folosesc fraze gata preparate, că îmi perorez replica de final, că sunt patetic... dar nu este aşa... de 85 de zile nu faci decît să demonstrezi asta... 85 de zile – e ciclul de reproducere al unei păsări de curte, Santi – e viaţă, viaţă crudă, în mişcare... iar tu umbli după un peşte, umbli după mine... te-ai gîndit vreodată că poţi muri fără să mă găseşti? te-ai gîndit că ai fi putut fi conştient pînă la ultima suflare, fără putere, fără voinţă şi numai cu un singur regret – acela că ai trăit degeaba? Că m-ai căutat o viaţă şi nu m-ai găsit... ce ar fi fost destinul tău atunci, Santi, spune... îţi spun eu ce ar fi fost – ar fi fost un căcat...

SANTIAGO: Ce?

PEŞTE: Iartă-mă, m-am aprins puţin... de cîte ori mi se apropie sfîrşitul mă irit... nu durează mult, îmi trece...

SANTIAGO (*panicat*): Vorbeşti aşa numai ca să mă demoralizezi... ştiu ce urmăreşti... eşti perfid, eşti hoţ...

PEŞTE: Dacă asta e tot ce ai înţeles, fie ...

SANTIAGO (*întinde undiţa către el – nu mai comunică*) hai peşte, mănîncă!... te rog, mănîncă!... înghite tot harponul... mai dă o raită prin bezna de acolo şi întoarce-te de mănîncă... hai, mai dă o raită, doar ai miros... hai, muşcătura finală... să scăpăm odată unul de celălalt... (**PEŞTE** *întinde mîna către undiţă dar gestul este înghiţit de întuneric*)

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Se aprinde lumina; Santiago este tot în scaun dar îmbrăcat precum un adolescent (ochelari, tricou de marinar, mustăcioară).

SANTIAGO: Prima iubire este iubirea crudă, cea pe care mai toţi o uită... de ruşine... aveam 16 ani... de o vreme porneam seara pe străzi pentru a întîlni fetele care se plimbau perechi-perechi ca şi noi... (*apar cele două fete îmbrăcate ca nişte puştoaice; se plimbă ţinîndu-se de mînă; el le urmăreşte încet, timid; în continuare povestea lui Santiago va fi însoţită de mişcare şi efecte de lumină – va fi jucat monologul*) cît va exista lumea aşa va fi: tinereţii îi place să se întîlnească... în acea perioadă a vieţii mele eram din cale afară de timid... în plus nu ştiam nimic despre femei... existenţa mea precoce de bărbat mă făcuse să le consider nişte fiinţe ciudate şi sublime totodată, dar îmi lipseau îndrăzneala şi înfumurarea de a mă apropia de ele... tata îmi arăta cum trebuie să mă port cu ele pentru a cîştiga... ajungea o privire plină de înţeles, un surîs, puţină îndrăzneală, o şapcă scoasă la timp, o vorbă meşteşugită sau uneori chiar şovăielnică... mai multe fete consimţiră, în sfîrşit, să iasă cu mine seara... n-am înţeles de la început ce este dragostea, dar urmam jocul cu mult interes şi însufleţire... şi nu peste mult timp aveam prilejul să învăţ ce înseamnă dragostea unei femei... să-i cunosc farmecul dulce, frumuseţea şi minunile... toate acestea cuprinse sub un singur nume... numai să mi-l amintesc...numai să mi-l amintesc...(*ridică tonul ca şi cum ar striga; una dintre fete întoarce capul şi chicoteşte auzindu-şi numele; schimbă cîteva cuvinte cu colega ei, chicotesc ceva împreună după care cealaltă iese; cea care rămîne adoptă o atitudine oarecum şovăielnică*) Ines... Ines... Ines... avea între cincisprezece şi şaisprezece ani... rochiţa care îi venea atît de bine nu cobora mult sub genunchi... am văzut-o pentru prima dată la o reuniune ţinută de Armata Revoluţionară...(*se apropie cu scaunul de ea)*

SANTIAGO: Eu cred ca Revoluţia va învinge...

INES: Eu cred că revoluţia nu se face cu căcăcioşi (*rîde*)

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SANTIAGO: Eşti doar o fetiţă, nu ştii nimic…

INES: Sunt doar o fetiţă la care te uiţi fără ruşine de jumătate de oră…

SANTIAGO (*încurcat*): Ă… cred că ţi s-a părut… nu ştiu dacă… adică… (*fata rîde*)

INES: Nu trebuie să roşeşti… eşti doar un băieţel… şi îmi placi…

Ines se aşează lîngă el şi se joacă cu una din cozile din păr; se privesc lung, pierdut, el încurcat ea îndrăzneţ.

SANTIAGO (*sparge tăcerea*): Ai murit?

INES: Trebuia? (*rîde*)

SANTIAGO: Rîzi tot timpul…

INES: Sunt doar o fetiţă, trebuie să rîd… încă mă joc cu păpuşile, port fustiţe scurte şi chiloţei albi … îţi plac chiloţeii mei albi? (*suflecă fusta şi îi arată lenjeria intimă*)

SANTIAGO (*întoarce brusc capul*): Nu, te rog… te vede lumea, lasă-ţi repede tivul jos…

INES: Ce fel de revoluţionar eşti dacă te temi de o pereche de chiloţei albi de fetiţă? (*rîde*)

SANTIAGO (*se întoarce către public*):... această unică aventură de o jumătate de oră m-a făcut să cred pînă azi în posibilitatea amorului fulgerător... dar fără să-l mai întîlnesc vreodată... Ines...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

nu mai lipsea decît o scrisoare din partea mea... pe care m-am grăbit s-o compun... de data aceasta totul urma să se desfăşoare după cum îmi doream eu... în scurtele întîlniri de o jumătate de oră în care ne furişam împreună în cîte un loc ferit, am cunoscut toată dulcea nebuniei a dragostei dintre copii... nu neg, nu era pasiunea cea mai puternică din lume... sînt sigur că nici o ştrengăriţă din lume n-a avut un îndrăgostit mai nevinovat decît mine... eram totuşi plin de viaţă ca nimeni altul... şi de o pasiune rar întîlnită la unul de vîrsta mea... nu cunoşteam femeia... pentru prima oară mi se zdruncina convingerea că am trecut prin toate secretele unei existenţe care n-ar mai fi avut ce să-mi ofere... mă văd şi astăzi aşezat alături de ea la lumina stelelor... mai întotdeauna ne despărţea o distanţă de vreo 30 de centimetri... stăteam unul în faţa celuilalt, cu braţele sprijinite de spatele băncii şi vorbeam... o dată sau de două ori ne-am atins mîinile... iar fericirea mea nu cunoştea margini... mă întrebam, "ce vrea Ines de la mine? Trebuia să o îmbrăţişez? Să încerc?"... o, era mult mai şireată decît mine – ştiu bine asta cum – acea fetiţă cu rochiţă scurtă... cunoştea psihologia unui băiat ca mine şi mă încuraja aşa cum fac în fond toate fetele... totdeauna îşi scotea mînuşile şi le ţinea într-o mînă... cu care m-a şi lovit odată, în joacă, peste gură... (*adulmecă*) respir parcă parfumul delicat al acelor mănuşi... mă gîndeam dacă voi reuşi vreodată s-o sărut... sau s-o apuc mai întîi de mijloc şi să-i spun cît de mult o iubesc... n-am îndrăznit să fac nimic din toate acestea... am rămas, de la început pînă la sfîrşit în aceeaşi atitudine pasivă... m-am mulţumit să rămîn la locul meu şi să pun în priviri întreaga iubire ce o simţeam pentru ea... o singură dată am împărţit împreună o acadea de 5 pesos... fără îndoială mi-a plăcut ideea că mă iubea şi ea... dar nu mi-a spus-o niciodată... a plecat cu tatăl ei fără să mă prevină, spre o destinaţie pe care nu am aflat-o niciodată... am aşteptat multă vreme un semn de la ea... încep să cred că mai aştept şi acum (s*chimbă tonul; este mult mai matur; o apucă brusc de mînă şi o apropie de el... femeia este surprinsă dar plăcut; intră în joc; fond muzical – cafe concert; eventual acordeon*)... am devenit, nu peste multă vreme, un ins puternic... mă umplusem de bani... pe vremea aceea opiumul era la mare preţ... iar eu găseam întotdeauna metoda de a-l cumpăra mai ieftin... şi de aceea îl vindeam mai ieftin... banii... sînt cea mai mare pacoste ce poate pica pe capul unui om... uitasem cine sînt...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

uitasem de unde veneam... uitasem pînă şi de dorul de largul mării... devenisem un soi de animal de lux închis în cuşca propriei sale suficienţe... şi cu cît în casa de bani din spatele tabloului cu nudul Laurei era mai plină cu atît mi se întîmpla să mă trezesc în plină noapte plin de sudoare şi mînat de cele mai negre gînduri... ajunsesem de frică să iau în fiecare noapte cu mine două tîrfe din port...(*apare şi cealaltă fată îmbrăcată foarte sumar; cea care a rămas îşi abandonează hainele ingenue şi rămîne îmbrăcată la fel de sumar; paragraful de jos se joacă*) numai ca să doarmă cu mine... mă stabilisem la două... aveau ceva special, nu ştiu... le chema Ava şi Monica, dar eu le-am numit Louisse şi Ruth... apoi Scilla şi Caribda... nume cu care se potriveau de minune... pentru o jumătate de an ele au fost pereţii între care mi-am îngropat groaza de singurătate... în fiecare noapte cădeam abandonat în braţele lor fierbinţi... deşi ştiam... ce bine ştiam faptul că ele nu simt pentru mine decît o ură puternică... le simţeam tensiunea cu fiecare atingere... fiecare geamăt al lor era de fapt un efort uriaş de a-şi cenzura repulsia... nu eram un bărbat urît, nu, nu... dar aveam bani... iar oamenii cu bani provoacă mai întotdeauna o reacţie de adversitate... Scilla era blondă şi Caribda brunetă... erau tinere, frumoase... şi cele mai mari tîrfe... pe care nu le atingeam decît arareori... la rîndul meu le suportam prezenţa ca pe o corvoadă obligatorie... erau doar nişte paznici care îşi urau stăpînul... şi le plăteam regeşte pentru asta... numai ca să simt respiraţia unui om viu lîngă urechea mea... sau numai ca să tragă o băşină şi să mă enerveze... sau pur şi simplu ca să-mi deschidă ochii... ceea ce s-a întîmplat într-un început de primăvară... într-o dimineaţă...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

m-am ridicat din pat, am scos toţi banii din seif şi i-am dat cerşetorului din colţ... uite aşa... m-am suit pe primul vapor spre Cuba şi am pus punct acestui capitol... acum doar îmi amintesc cu plăcere... eram cineva acolo... Santiago el Campeon, regele Marsiliei... acum doar pescuieşte peşti spadă ca să-şi poată plăti rachiul de cidru şi poliţele cu ambiţia personală... dintr-un om care lăsa brazde groase în urma lui s-a ales doar un bătrîn niţel cam ţicnit... numai să nu mă audă cineva... părintele Cruz ar face din nou una din obişnuitele lui crize morale... uneori îmi vine să cred că părintele Cruz s-a născut în mod special ca să mă mîntuiască pe mine... probabil că şi eu m-am născut ca să fiu mîntuit de părintele Cruz... şi de la care să mai împrumut nişte bani pentru un rachiu...şi dojene calde ca de la un tată... tatăl unui copil de 72 de ani...

Blank. Lumina se aprinde dintr-o dată însoţită de o muzică violentă. Îl vedem pe Santiago cum se contorsionează în scaunul lui cu rotile; pare complet ieşit din minţi; **PEŞTE** *este lîngă el căutînd să-l liniştească; din cînd în cînd îi şterge fruntea de sudoare.*

SANTIAGO: (*strigă*) Atacă!... monstrul atacă... vrei să fugi bestie..! vrei să scapi... frica... o simţi... Dumnezeu mi-e martor că şi eu o simt... e greu... e greu monstrul... care pe care... ah! mi-a înţepenit mîna... mîna! ... ce fel de mînă o mai fi şi asta!... Dumnezeule! acum să mă lase... n-ai decît să te zgîrceşti dacă vrei... să te faci ghiară... tot n-o să-ţi folosească la nimic!... şi dacă o să stau cu el o veşnicie... Dumnezeule! ăsta înaintează... mi-e frică... sînt remorcat de un peşte şi eu îi sînt babaua de remorcă... trebuie să fac ceva... ceva trebuie să fac urgent... aş putea să leg saula de barcă, dar peştele ar putea să o rupă... am s-o ţin cît am să pot de mult, iar cînd va trage, am să-i dau funie... slavă Domnului că merge înainte şi nu se dă la fund!... dar ce-am să fac dacă îi vine chef să se dea la fund, nu ştiu... ce-am să fac dacă se scufundă şi moare, nici asta nu ştiu... cred că e prea înţelept ca să sară... dacă ar sări din apă sau dacă s-ar smuci odată cu putere, m-ar putea da peste cap... dar poate c-o mai fi fost el prins de multe ori în cîrlig şi ştie că aşa trebuie să se dea lupta... n-are cum să afle că împotriva lui e un singur om şi nici că acesta e bătrîn... dar ce peşte

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

mare e şi ce preţ straşnic am să iau pe el la piaţă, dacă o avea carne bună! a apucat nada bărbăteşte, trage bărbăteşte şi în luptă nu-şi pierde firea... o fi la fel de pătimaş ca mine... trebuie să-l opresc... ceva tot am să fac eu... pot să fac o grămadă de lucruri... nu trebuie decît să mă gîndesc... nu trebuie decît să mă gîndesc (*bătrînul adoarme brusc*).

Blank. Lumina se aprinde, bătrînul e singur, citeşte dintr-o carte.

SANTIAGO: Iar acum... acum... cred că o să-mi pierd minţile... cred că gîndesc prea mult sau cam aşa ceva... am adunat sub coaja asta aproape uscată atîtea experienţe, atîta viaţă şi încă nu m-am săturat... mă simt iar ca sub influenţa unui drog puternic... vreau să trăiesc... jur cu mîna pe inimă!... de parcă ar mai fi nevoie de asta... vreau să trăiesc!... toţi cei pe care i-am iubit au murit de mult... mama, Louisse, Ruth... iar pe tata nu l-am cunoscut niciodată... am devenit pescar nu numai pentru că m-am născut la marginea oceanului... şi nu doar pentru că am iubit marea... sau pentru că am fost învăţat să iubesc marea ... m-am făcut pescar pentru că trebuia să lupt... şi să învinge... sînt oameni pe care marea nu-i atrage... ei preferă muntele sau cîmpia... eu nu mă simt aici mai rău decît în altă parte... cea mai mare parte din viaţa mea s-a consumat în faţa acestei imensităţi fremătătoare, în zgomotul valurilor mari sau mici şi ale talazurilor spărgîndu-se de stînci... pămîntul meu nu a trecut niciodată mai departe de ţărmul nisipos... pămîntul meu a fost însăşi această mare... recifurile şi insulele îndepărtate, abisurile nebănuite... de-o viaţă brăzdez marea cu aceeaşi barcă... ca şi cum aş călări bicicleta copilăriei... mă întreb uneori dacă am revenit din această plimbare... căci dacă mă văd plecînd pe mare, plutind mult timp pe valuri, nu văd întoarcerea, dansul printre stînci şi nu aud scrîşnetul pe prundiş al micuţei carene... de fapt mi-am amintit cum am ales marea... cum m-a adus de mînă tata în portul nostru minuscul... vapoarele ancorate în port, legate la cheiuri cu parîme groase... cheiurile păreau pustii şi nimic care să prevestească o viitoare mişcare de nave, nici plecare şi nici sosire... dar totul putea să se schimbe sub ochii mei într-o clipă... aş fi reuşit poate să mă strecor neobservat la bordul unui cargou gata

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

de plecare... aş fi putut să plec departe şi să petrec acolo cîteva luni încheiate, poate chiar un an sau doi, împăcat, înainte să mă întorc transformat într-un bărbat adevărat... aşa gîndeam copil fiind în faţa navelor aşteptînd leneş să plece... aşteptam aşezat pe chei, spunîndu-mi, iată, în seara asta pînă şi cheiurile par plictisite... şi scrutam largul, dincolo de dig, fără să zăresc nici cea mai mică ambarcaţiune... venise noaptea, sau aproape, vedeam lumini pe suprafaţa apei... nostimele felinare de la intrarea în port... le vedeam şi pe ele, şi altele în depărare clipind la ţărmuri, pe insule, pe promontorii... mă pregăteam să părăsesc întristat acest port mort... aşa cum părăseşti scenele care te constrîng la un straniu bun rămas... n-aveam decît să las capul jos şi să privesc pămîntul de sub picioarele mele, din faţa mea... căci această atitudine mi-a dat întotdeauna forţa de a învinge... privirea dreaptă, cuvintele puţine şi dezinteresul pentru tot ce este mic şi efemer... predispoziţia spre visare şi violenţă... şi de acolo, de pe suprafaţa dalei, am văzut portul mişcîndu-se dintr-o dată în depărtare, în cel mai primejdios punct al unei hule negre... împrejurul meu furtuna şi pierzania... voi reveni aici pentru totdeauna... şi m-am ţinut de cuvînt... dar acum sînt pe cale să-mi pierd minţile... (*se ridică puţin în braţe*) aş cînta ceva... (*se gîndeşte puţin*) ştiam un cîntec... Isuse! ce-mi plăcea să-l mai cînt după ce am plecat de la Ruth!... era ceva despre o corabie... sau despre mai multe corăbii împresurate de albastrul fără de margine... de şuieratul vînturilor şi muzica valurilor...despre bancurile singuratice de peşti, săltînd pe densul ocean...despre tineri matrozi şi lupi de mare...(*îşi aminteşte; declamă teatral*) "Aicea-s gîndurile noastre... aici şi cerul îşi desface aripile, simţim şi puntea ce ni se leagănă sub tălpi...simţim prelunga bătaie de inimă şi mişcarea eternă a mareelor...graiul tainicului nevăzut, răsunetul larg al lumii oceanice... mirosul, trosnetul uşor al cordajelor, balansul melancolic, zarea nemărginită şi abia bănuitul... îndepărtatul orizont... toate-s aici... da, da, acesta - i un cîntec pentru toţi marinarii şi pentru toate corăbiile..." (*începe să tuşească*) a dracului tuse!... (*se aşează; bombăne*) ... era un moment important al zilei... momentul în care Santiago el Campeon urma să dezvăluie lumii întregi natura lui profund poetică... accesul nelimitat la metafizică... şi cînd colo s-a trezit cenzurat de o tuse... de propria lui tuse... la dracu'! Santi... dar organele tale nu te mai ascultă deloc... trebuie

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

să-ţi faci o revizie... doctorul Alvarez abia te aşteaptă..."Ah! Santi..." o să spună, "ai venit..." bucuria crudă din ochii lui... "pînă şi un diavol ca tine are nevoie din cînd în cînd de puţină tămîie... ai apărut la timp; padre Cruz a pregătit deja lumînările..." perversul doctor Alvarez... nu pierde niciodată ocazia să te tachineze... numai că nu şi-a găsit cu cine... cu Santiago el Campeon nu şi-a permis nimeni mai mult decît lungul nasului... lasă... lasă... îl scot pe ăsta din apă... o să vadă el... am să i-l trîntesc direct pe masa aia plină întotdeauna cu hîrtii... am să-i spun, "ia fă-i o operaţie dom' doctor! ia bagă-ţi cuţitul în burta lui, scoate-i inima să vezi cum bate şi după ce a murit... ei, să ştii că dacă inima unui biet peşte bate atîta, atunci Santi e nemuritor; o să te conducă pe ultimul drum şi o să se îmbete după aceea în memoria ta... dar să ştii - nu o meriţi..." aşa am să-i spun...(*trage aer în piept*) m-am enervat... nu trebuia; nu-mi face bine... iar o să am palpitaţii, acum, cînd dihania aia se zbate mai ceva ca un armăsar... m-am liniştit...m-am liniştit...(*mai trage de cîteva ori aer în piept*) sînt ca un nou născut... sunt ca un nou născut, uite plîng, fac gălăgie, dau din picioare... în sfîrşit, nou născuţii nu pescuiesc... şi nici nu sînt atît de aproape de moarte... ai! Doctore Alvarez, acum o să încep să mă gîndesc la moarte... să-mi închipui cum o să stau eu întins pe masa aia rece de la capelă... şi cum o să mă plîngă padre Cruz... padre Cruz îi plînge pe toţi - e ceva ciudat cu omul ăsta... apoi şi Louisse... apoi şi Ruth... Dumnezeule! Dacă se întîlnesc acolo?... să vezi păruială femeiască... ţipete şi palme... exact deasupra cadavrului meu... sper să nu am puterea să mă ridic... să mă ridic şi să le spun,"ce dracului aveţi femei nebune! că doar v-am făcut pe amîndouă fericite!..." parcă le şi văd încremenite cu mîinile înfipte una în părul celeilalte... căzînd în genunchi şi cerîndu-mi iertare... uite că ziua asta nu se termină atît de prost... mai ales cînd afli că viaţa ta nu a curs pe un teren arid... şi că asemenea unei adieri simţi cum sfîrşitul se apropie... marele echilibru al lumii se destramă... nodul pe care îl reprezinţi a fost retezat fără milă... să se termine deci...

Brusc scena este invadată de o muzică nebună şi de spoturi de lumină; Santiago intră în delir; **PEŞTE** *intră în fugă, pare urmărit, are o mină cadaverică; execută un dans ciudat pe monologul lui*

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

Santiago care e agitat şi încearcă să facă aceleaşi gesturi ca şi **PEŞTE**, *din scaunul cu rotile*.

SANTIAGO: Nu sări măi peşte, nu sări! Chinul tău trebuie să se sfîrşească aici... uită-te la mine... nu mai am nici cîrcei... nu-mi mai simt braţele, spatele mi-e mort, genunchii sînt înţepeniţi, nu te mai am decît pe tine, peşte afurisit.. trebuie să te ţii bine... niciodată nu am fost atît de obosit... şi acum începe să sufle şi alizeul... ai de lucru cu mine acum, măi peşte... pun eu mîna pe tine... cît o să te mai învîrţi pe lîngă barcă... te doare... te doare, aşa-i?... a ieşit... nu... nu se poate... nu se poate să fii atît de mare!!!... trebuie să te ţintesc în inimă... numai acolo poţi fi lovit... eşti la fel ca mine... e sigurul loc vulnerabil, chiar şi pentru un monstru ca tine... ţi-e foame... ţi-e frică... fii tare şi ţine-ţi cumpătul, moşule!... e al tău... trebuie să-l aduci mai aproape... trebuie să-l aduci lîngă tine... să-l simţi... asta e! l-am mişcat!... l-am mişcat!... poate că de data asta îl răstorn pe spate... trageţi mîini!... proptiţi-vă picioare!... Căpăţînă, ţine-te bine!... Ţine-te bine; niciodată nu m-ai lăsat! Acum am să-l întorc din drumul lui...măi peşte, tu tot ai să mori!... vrei să mă ucizi şi pe mine?!?... Mă omori, peşte!... mă omori dar e dreptul tău!... Hai, vino, omoară-mă, fratele meu!... Care pe care, nu-mi pasă! Eşti la fel de turbat ca mine!... hai căpăţînă limpezeşte-te... sau o să înnebuneşti de tot, moşule!... o să înnebuneşti şi peştele tău o să rîdă de tine... o să moară rîzînd... îmi vine să leşin... Doamne, dacă era puţin mai tînăr... dar îmi revin... peşte!... nu mor caii cînd vor cîinii... ăsta e un proverb omenesc... voi peştii nu aveţi înţelepciune; nu aveţi proverbe, de aia muriţi... muriţi!... muriţi!... muriţi!... *(tace epuizat, respiră anevoie privind la* **PEŞTE***; acesta din urmă este căzut în genunchi în faţa lui Santigo; finalul monologului trebuie să îi aducă în aceasta postură*)

S*e schimbă lumina şi muzica*; *intră cele două fete îmbrăcate elegant, sexi; se apropie de cei doi, dar îl ignoră pe bătrîn; îl ridică pe* **PEŞTE** *de acolo; pot face orice cu el – dans, sau scenă erotică sau pur şi simplu se aşează în cerc şi încep să rîdă precum trei vechi prieteni; dar Santiago trebuie ignorat, EL NU EXISTĂ.*

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

SANTIAGO: Rechinii!!! O, nu! Nu acum!... Era prea frumos ca să dăinuie! Dumnezeu al bătrînilor, padre Cruz ajuta-mă!... Rechinilor, blestem pe capul vostru! ... au înşfăcat vreo 20 de kile... mi-au luat şi harponul şi toată funia... şi-acum peştele meu sîngerează din nou... uitaţi-vă la el, arhetipul ratării, oglinda propriului meu destin – a crescut frumos ca la urmă să se lase prins de un demiurg dobitoc şi înfulecat de animale fără minte... parcă ar fi o glumă, parcă ar fi un banc prost... dacă nu ar fi atît sînge în jur m-aş prăpădi de rîs... şi rechinii... au să mai vină şi alţii... şi alţii şi alţii, fără nici o milă... au fost făcuţi numai pentru că eu m-am născut... numai ca să nu am parte de un final fericit, de un happy end... dar n-am să las pe niciunul să se atingă de peştele meu... să nu vă atingeţi de peştele meu... e al meu! E al meu!... La dracu'! era prea frumos ca să dăinuie... aş vrea să nu fi fost decît un vis, să nu fi prins niciodată peştele şi să fiu singur, în patul meu, pe ziare... dar omul nu-i făcut să fie înfrînt... un om poate fi nimicit, dar nu înfrînt... dar vor veni şi alţii... mereu alţii, în haite... e o prostie să nu nădăjduieşti... e un păcat... pentru ce? pentru cine?... rechini blestemaţi, cum muşcă... mă doare!... mîncaţi din carnea mea!... luaţi...! lumea va fi mai săracă fără peştele meu... peştele meu... pe cine mint eu acum? N-am ucis peştele ca să mă ţin pe mine în viaţă sau să-l vînd drept hrană; l-am ucis din mîndrie, pentru că sînt pescar... mi-a făcut plăcere să-l ucid... sînteţi la fel ca şi mine... trăiţi de pe urma peştelui viu... nu, voi nu mîncaţi mortăciuni ca ceilalţi rechini, nu... Ce uşor e cînd eşti înfrînt!... niciodată n-am ştiut cît e de uşor!... şi ce m-a înfrînt?...

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003

doar faptul că am ieşit prea în larg… doar faptul că am vrut să fiu unic…

Imaginea din televizor / ecran video începe să se estompeze, camera se îndepărtează tot mai mult, iese din apă, în gros plan se va vedea că Oceanul nu era decît o simplă baltă murdară; brusc din baltă sare o broască, care în cîteva leneşe sărituri iese din cadru.

CORTINA.

Ştefan Caraman

SANTIAGO EL CAMPEON

Editura LiterNet
2003